

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2017

MARIE PŘIBYLOVÁ

**Návrh metod transferu znalostí
v oblasti venkovského rozvoje a kultury**
Diplomová práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Bc. Marie Příbylová

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Návrh metod transferu znalostí v oblasti venkovského rozvoje a kultury vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne: 23. 04. 2017

.....
podpis

Poděkování

Chtěla bych touto formou poděkovat **doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, CSc.** za cenné rady, připomínky a trpělivé vedení mé práce. Dále bych chtěla poděkovat zástupcům **Centra pro výzkum neziskového sektoru**, kteří mě obohatili znalostmi potřebnými k tvorbě diplomové práce v rámci Zimní školy neziskových studií 2016. Chtěla bych též poděkovat zkušeným lektorům **Veronelovi Guimanovi** a **Filaretosovi Vourkosovi**, se kterými ve spolupráci došlo k navržení neformálních metod vzdělávání v oblasti rozvoje venkova a kultury.

Abstrakt

Tato práce řeší vazby mezi kulturní a sociální sférou ve venkovských oblastech. Cílem práce je přesný návrh metod transferu znalostí v oblasti venkovského rozvoje a kultury. V teoretické části práce je provedena rešerše odborných textů. V praktické části jsou navrženy detailní postupy neformálních metod vzdělávání a zároveň je vytvořen koncept webového portálu Šťastná komunita. Podařilo se dosáhnout implementace navržených nástrojů do praxe, a to použitím metod vzdělávání v mezinárodním semináři a zveřejněním webového portálu. Výsledky této práce umožňují aplikovat navržené metody do učebních plánů oboru Rozvoje venkova na Mendelově univerzitě v Brně. Přínosem práce je praktický výstup ve formě webového portálu, kde aktéři venkovského rozvoje mohou najít informace o pořádání kulturních akcí. Pokud budou výsledky práce aktivně využívány, je zde předpoklad pozitivního dopadu na sociální soudržnost ve venkovských komunitách.

Klíčová slova: venkov, komunita, transfer znalostí, kultura, neformální metody vzdělávání

Abstract

The diploma thesis deals with the relations between cultural and social spheres in rural areas. The thesis aims to propose the methods for transfer of the knowledge in the field of rural development and culture. The theoretical part contains literature review, while the practical part of the thesis presents detailed procedures of the non-formal methods of education. At the same time, the concept of the web portal Happy community is described. Implementation of the proposed tools has been achieved through the use of training methods in an international seminar and through the publication of a web portal. The results of the thesis allow applying these methods to the curricula of the subject of Rural Development at the Mendel University in Brno. The tangible outcome of the thesis is the web portal, where the actors of rural development can find information on cultural events and its organization. If the results of the work will be actively used, there is a presumption of a positive impact on social cohesion within the rural communities.

Keywords: community, culture, non-formal methods of education, rural areas, transfer of knowledge

OBSAH

ÚVOD	1
1 CÍL PRÁCE A METODIKA	3
1.1. Cíl práce	3
1.2. Metodika zpracování	3
2 TEORETICKÁ ČÁST	4
2.1. Udržitelný rozvoj venkovských oblastí.....	4
2.2. Obyvatelé jako aktéři rozvoje venkova.....	6
2.3. Komunitní soudržnost jako základ venkovského rozvoje.....	9
2.4. Kulturní aspekt ve venkovském rozvoji.....	10
2.5. Možnosti transferu znalostí v oblasti event managementu	13
2.6. Přenos znalostí prostřednictvím metod neformálního vzdělávání	15
3 PRAKTICKÁ ČÁST	17
3.1. Návrh přenosu znalostí 1: Vzdělávací metody.....	17
3.1.1. Vysvětlení pojmu aktivního občanství	19
3.1.2. Upravená metoda Živé knihovny: Inspiruj se ostatními.....	20
3.1.3. Můj postoj ke komunitě.....	23
3.1.4. Stanovení cílů: pro tebe a tvou komunitu.....	24
3.1.5. Míra kulturních aktivit ve vaší obci.....	26
3.1.6. Úvod k projektovému managementu.....	28
3.1.7. Poznej potřeby své komunity	30
3.1.8. Jak propagovat svoji naplánovanou událost	31
3.1.9. Simulace realizační fáze události: Divadlo utlačovaných	32
3.1.10. Finanční aspekt projektu: Plánování rozpočtu	34
3.1.11. Nauč se základy fundraisingu.....	35
3.1.12. Navrhni svůj vlastní projekt v síti Šťastné komunity	36
3.1.13. Závěr projektu	38

3.2. Návrh nástroje předávání znalostí 2: Webové stránky Šťastná komunita	38
3.2.1. Kategorie č. 1: Jak pořádat akci	40
3.2.2. Kategorie č. 2: Inspiruj se.....	43
3.2.3. Kategorie č. 3: Diskutuj s experty	45
3.2.4. Hodnocení efektivnosti webových stránek.....	45
3.3. Výsledky dotazníkového šetření	46
DISKUSE.....	52
ZÁVĚR	54
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Globalizace mění svět každý den. S příchodem nových technologií se urychluje veškerý pohyb. Již nemusíme čekat měsíce na zásilky z druhé strany zeměkoule. Nikdy nebylo jednodušší vycestovat za hranice kontinentů a poznávat tradice a zvyky jiných kultur. Během jediné vteřiny se můžeme zkontaktovat s lidmi žijícími kdekoli na světě. Proces globalizace jednoznačně urychluje přenos myšlenek, usnadňuje mobilitu osob a přepravu zboží.

Globalizační procesy mohou přinést i negativní důsledky. Intenzivní hospodářský růst má velmi negativní vliv na životní prostředí, dochází k narušení přirozených ekosystémů v krajině. Pro globalizaci jsou charakteristické technologie umožňující rychlý přesun informací, zboží a osob. Aby tato základní vlastnost byla zachována, je nutno využívat velkého množství nerostných surovin, což se zejména negativně projevuje na ekologické stopě.

S rozšířením informačních a komunikačních technologií se zjednodušuje navazování a udržování kontaktů s lidmi v zahraničí a tímto dochází k tvorbě sociálních vazeb na globální úrovni. Inovace technologií mohou negativně ovlivnit sociální klima v menších společnostech. Z pohledu autorky diplomové práce může docházet ke slábnutí pospolitosti obyvatel uvnitř komunit. Obyvatelé nemusí mít zájem o navazování kontaktů na lokální úrovni či o participaci na rozvoji obce.

Vesnické oblasti se v minulosti projevovaly vysokou mírou sociální soudržnosti a silnými vazbami mezi jednotlivými obyvateli. Velké množství moderních technologií, které můžeme využívat ve volném čase, mohou mít za následek postupné vytrácení původních znaků vesnických komunit, zvyšování anonymity mezi rezidenty obce. Sociální soudržnost může být narušena i nově přistěhovanými obyvateli, kdy může dojít k sociální separaci původního obyvatelstva a nových rezidentů.

Pospolitost komunity může být prospěšná k rozvoji celé obce. Vztahy mezi jednotlivými obyvateli mohou určit budoucí směřování rozvoje obce. Pakliže jsou sociální vztahy mezi obyvateli na nízké úrovni, lze předpokládat, že se bude u obyvatel projevovat nezájem o participaci v dění obce. Pocit sounáležitosti s místní komunitou a danou obcí může přispívat ke kvalitě života jednotlivých obyvatel a docházet ke zvýšení občanské angažovanosti.

Existují nástroje, díky kterým může být sociální soudržnost v obci udržována. Obyvatelé se mohou účastnit odlišných kulturních akcí, které vytvářejí důležitý prostor

k udržování sociálního kapitálu venkova. Obyvatele může spojovat určitý zájem v různé oblasti, tento faktor může následně posilovat sounáležitost jednotlivce s komunitou a vést k vyššímu zájmu o rozvoj obce.

Vyvstává otázka, zda existuje dostatek dostupných zdrojů, jak uspořádat veřejnou akci pro spoluobčany. Pakliže bude obyvatel náležitě informován a zároveň bude splněna podmínka aktivního zájmu na společenském dění, může být vydedukován předpoklad, že bude kulturní akce v obci realizována. Otázka tedy zní, zdali je dostatek relevantních zdrojů a metod organizace kulturních akcí určených pro obyvatele venkovských oblastí. Pokud se nazná, že neexistuje dostatečné množství jednoduše dohledatelných pramenů, pak by stálo za úvahu navrhnout nástroje a řešení v dané problematice.

Rozvoj obce je stejně důležitý jako lidé, kteří v ní žijí. Bez spokojených obyvatel, kteří mají mezi sebou dobré vztahy, nebude vzkvétat ani obec jako taková. Proto je sociální soudržnost důležitým faktorem ke šťastnému životu.

1 CÍL PRÁCE A METODIKA

1.1. Cíl práce

Práce si klade za cíl vymezit přesný návrh metod transferu znalostí v oblasti venkovského rozvoje a kultury se zaměřením na občanskou angažovanost a pospolitost komunity. Součástí cíle je také implementace nástrojů do praxe. Výstupem diplomové práce jsou webové stránky a konkrétní metody neformálního vzdělávání.

Dílčí cíle:

- Zmapování možností a nástrojů organizace akcí v internetovém prostředí.
- Vyhodnocení dopadu navržených neformálních metod vzdělávání.
- Diskuse o možnosti aplikace navržených metod do učebních plánů oboru Rozvoje venkova.

1.2. Metodika zpracování

Teoretická část diplomové práce zahrnuje rešerši odborné literatury, kde jsou objasněny základní a relevantní pojmy. Dále je v ní uveden teoretický blok, který se zabývá sociálním kapitálem v rozvoji venkova. Další pasáž je věnována analýze nástrojů transferu znalostí ve venkovských oblastech se zaměřením na pořádání kulturních akcí.

Praktická část diplomové práce čerpá z osobních zkušeností autorky, která má praxi v organizaci mezinárodních vzdělávacích pobytů. Prvním navrženým nástrojem jsou neformální metody vzdělávání, na kterých autorka spolupracovala se zkušenými školiteli Veronelem Guimanem a Filaretosem Vourkosem. Jednotlivé metody byly odzkoušeny v praxi. Zároveň byly za pomoci dotazníkového šetření zhodnoceny. Druhým navrženým nástrojem je webový portál, který obsahuje konkrétní informace potřebné k uspořádání akce ve venkovském prostoru. Jako zdroj informací sloužil zejména vzdělávací seminář Happy Community.

2 TEORETICKÁ ČÁST

V této kapitole jsou pomocí odborné literatury definovány podstatné pojmy k tématu diplomové práce. V úvodu se jedná o identifikaci současného stavu venkovských oblastí v kontextu se sociálním kapitálem. Tento druh kapitálu utváří komunitu, a proto je systematicky navazováno na komunitní rozvoj, jednotlivé aktéry rozvoje venkova. Pro další potřeby praktické části práce, je nutné analyzovat možnosti transferu znalostí se zaměřením na venkovské oblasti.

2.1. Udržitelný rozvoj venkovských oblastí

Venkovské oblasti jsou mnohdy asociovány s klidným životem, přírodou, bezpečím, otevřeným prostorem. Existuje však celá řada problémů, kterými tyto oblasti trpí. Problémy venkovských regionů jsou odlišné a závisí na mnoha faktorech. Venkov by se měl stát takovým místem, který je atraktivním k bydlení, vychovávání potomků, práci, trávení volného času. Vyřešení problémů venkovských regionů by mělo být prioritou na různých úrovních.

Venkovská oblast je dle Veselé a Veselé (2011) definována jako osídlení vyznačující se nízkou hustotou obyvatel. Po geografické stránce je venkov chápán jako celá mimoměstská přírodní oblast. K vymezení venkova popisuje Vavrouchová (2014) několik kritérií. Jednotlivé přístupy k determinaci venkovských oblastí mohou být rozděleny do čtyř základních skupin. Venkov může být determinován na základě velikosti sídla, hustoty osídlení, popisné definice či administrativně-právního vymezení. V rámci první kategorie jsou venkovské oblasti vymezeny na základě počtu obyvatel. V České republice jsou dle Perlína (2008) označovány za venkovské oblasti ty obce, které mají méně než 2000 obyvatel.

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) vytvořila metodiku ke klasifikaci venkovských oblastí. Dle OECD Regionální typologie (2011) jsou venkovské oblasti rozmanité z pohledu fyzikálních, socio-ekonomických, environmentálních a institucionálních faktorů. Tato rozmanitost je jedním z největších evropských bohatství. Při definici venkovských oblastí vytváří velká rozmanitost výzvy pro mnoho členských států EU. Dle metodiky OECD se považují za venkovské oblasti obce s hustotou populace nižší než 150 obyvatel na km². *Zákon 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů označuje za město obec, která má alespoň 3000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.*

Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova spadající pod Evropskou komisi publikuje ucelený soubor informací o venkovských oblastech. V dokumentu Venkovský rozvoj v Evropské unii (2013) je uvedeno, že venkovské oblasti jsou domovem významného podílu obyvatel. Ve většině členských států Evropské unie (dále jen EU) je rozloha venkovského území dominantní. Venkovské regiony poskytují prostor pro činnosti jako je zemědělství a lesnictví. Tyto odvětví jsou rozhodující pro využití půdy a hospodaření s přírodními zdroji. Současná politika rozvoje venkova EU se snaží zvýšit konkurenceschopnost jednotlivých odvětví, ochranu životního prostředí a zlepšovat kvalitu života. I přestože jsou jevy a charakteristiky ve venkovských oblastech zkoumány po celá desetiletí, neexistuje mezinárodně uznávaná definice venkova. Tento problém je způsoben z důvodu odlišného vnímání toho, co je venkov, jaké jsou jeho prvky, obtížností shromáždění informací o geografických celcích.

Před samotnou definicí udržitelného rozvoje, je potřeba uvést i rozdíl mezi pojmy růst a rozvoj. Dle Vyskota (2013) je růst spojován s hospodářským produktem a vede ke kvantitativní změně. Kvalitativní aspekty zahrnuje pojem rozvoj. V tomto širším pojmu může být kvalitativní změnou myšleno například zvýšení kvality vzdělání či snížení míry korupce ve venkovské obci.

Existují rozdílné přístupy k rozvoji venkova a mnoho definic udržitelného rozvoje na mezinárodní úrovni. V roce 1987 ve Zprávě pro Světovou komisi OSN pro životní prostředí a rozvoj byl termín udržitelný rozvoj definován následovně: „*Trvale udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat potřeby.*“ Místní agenda 21 popisuje podmínky udržitelného rozvoje. Aby byl rozvoj udržitelným, je důležité, aby došlo k rovnovážnému stavu mezi různými oblastmi života. V rámci konceptu udržitelného rozvoje se jedná o základní pilíře a to ekonomický, sociální a environmentální. Někteří autoři uvádí i další pilíře jako je institucionální, kulturní. Udržitelnost je vymezena jako rovnovážný vztah mezi těmito pilíři (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012).

Jednotlivé pilíře nemohou samostatně reprezentovat koncept udržitelného rozvoje. Podle Brydena (2011) jsou k zajištění udržitelného rozvoje nezbytné všechny pilíře a jsou navzájem propojeny. Veškeré tři systémy jsou ovlivněny aktivitami nacházejícími se v dalším pilíři. Environmentální pilíř je ovlivněn ekonomickými aktivitami a rozhodnutími, které jsou přijaty v sociální sféře. Ekonomické aktivity jsou propojeny s environmentální sférou kupříkladu prostřednictvím způsobu nakládání s odpady. Klíčová

propojenost mezi jednotlivými pilíři je důležitá a rovnovážný stav mezi těmito sférami přispívá ke zvýšení kvality života. Faktor kvality života ovlivňuje rozhodnutí obyvatel, zda opustit venkovský region či ne.

Maier (2012) popisuje, že sociální pilíř udržitelného rozvoje je vyjadřován ve vztahu k území především jako pospolitost obyvatel, kteří vyhraničené území obývají, pracují zde nebo jakkoliv v rámci dané oblasti působí. Hospodářský pilíř udržitelného rozvoje je ovlivněn jednotlivými vztahy vyskytující se ve společenství lidí. Civilizace vznikly díky sociální soudržnosti a řadí se tak mezi jednu z podmínek, jak dosáhnout kvality života i v dnešní společnosti. Sociální kapitál pomáhá k pospolitosti v komunitách i uvnitř společnosti jako celku.

Rozvoj obce je dle Binka a kol. (2010) dlouhodobý proces, ve kterém by se měla vyváženě a udržitelně zlepšovat situace sídla i jeho okolí. Je několik kategorií rozvojových nástrojů obcí. Nástroje územního rozvoje mohou být administrativní, koncepční, věcné, institucionální, sociálně-psychologické či finanční povahy. Obecní vyhlášky se řadí mezi základní regulační nástroje na obecní úrovni.

Aby byl život ve venkovských oblastech kvalitní, doporučuje Boháčková a Hrabánková (2009) aplikovat taková opatření, která budou směřovat ke komplexnímu rozvoji venkova. Je důležité nalézt vhodnou kombinaci prostředků vedoucí ke zlepšení podmínek ve venkovských regionech, která jsou spojena nejen s Programem rozvoje venkova, ale i s dalšími fondy. Jedním z těchto nástrojů je vytvoření nových pracovních míst a zajištění stabilizace již existujících míst. Tohoto je možno dosáhnout prostřednictvím diverzifikace činností, participace obyvatel na rozvoji podnikání v malém a středním rozsahu, zvýšení odbytu místních výrobků, rozvoji venkovské turistiky. Prostřednictvím organizace trhů, jarmarků, slavností, poutí či festivalů může být podpořen obyt lokálních tradičních výrobků, regionálních specialit a dalších služeb či aktivit tradičního charakteru.

2.2. Obyvatelé jako aktéři rozvoje venkova

Ve venkovských oblastech se dle Svobodové a Věžníka (2014) nachází široká škála rozmanitých aktérů, kteří vstupují do dění na venkově nebo jsou jeho součástí. Jednotliví aktéři mohou působit na lokální, regionální/krajské či národní úrovni.

Maier (2012) popisuje, kdo může být aktérem rozvoje území. Aktéři mohou pocházet z veřejné, podnikatelské, neziskové či soukromé sféry. Jednotliví aktéři mohou mít

odlišné názory na to, co je pro rozvoj území žádoucí. V této rozdílnosti názorů jsou reflektovány různorodé dílčí potřeby jednotlivých aktérů, jejich role a kompetence. Mezi hlavní aktéry rozvoje obce se dle Binka a kol. (2010) řadí obyvatelé. Právě ti mohou přímo či nepřímo formulovat své představy o rozvoji území.

Lidský kapitál je jednou z dominantních forem bohatství venkovských oblastí. Lidský kapitál je přínosný nejen pro zaměstnavatele, člověka samotného, ale i pro region, ve kterém jedinec bydlí. Tento druh kapitálu je formován v průběhu celého života, ať už v rámci povinného vzdělávání, tak i v celoživotním učení kupříkladu pod záštitou neziskových organizací či z iniciativy jednotlivce čerpat nové informace z odlišných prostředí.

Podle Nejdla a Čermáka (2007) mohou obyvatelé participovat na rozvoji venkova různými způsoby. Pojem participace znamená „podílení se“. Participaci občanů lze rozlišit na dvě základní kategorie. První z nich je explicitní politická participace, tedy přímé zapojení občanů v procesech vládnutí, ať už aktivně nebo pasivně. Základním aktem této participace je volební účast. Občan může politicky participovat i sledováním politických událostí, vedením diskusí o politice. Druhým typem je širší občanská participace, kdy se občané zapojují do veřejného života v různých dalších podobách. Tento typ nemá přímý vztah k vládnutí a bude klíčovým pro tuto práci. I přestože se zde nenachází bezprostřední vztah k vládnutí, existují řady debat o zapojení politického faktoru i do tohoto typu participace občanů.

Dle Svobodové (2011) se obyvatelé mohou podílet na rozvoji své obce různými způsoby. Mohou se aktivně zapojovat do spolků, mohou tyto spolky zakládat. K zapojení obyvatel do „živého“ venkova je důležité, aby došlo k vytvoření pocitu sounáležitosti se svou obcí. Teprve tehdy se budou obyvatelé ochotni zapojovat do různých aktivit.

Jednotliví aktéři jsou zapojováni do rozvoje společenského a kulturního života v obci. Na organizování a rozvoji těchto typů aktivit se dle Perlína (2010) zapojují z největší části nejrůznější spolky jako jsou hasiči, fotbalisté, myslivci a další. Na venkově hraje důležitou roli v této oblasti také starosta, neformální skupiny osob nebo jiní jednotlivci. Malý podíl na těchto aktivitách mají chalupáři a rekreanti. Dle Binka a kol. (2010) je pro rozvoj obce klíčovým faktorem viditelný zájem ze strany obyvatel a jejich vzájemná soudržnost, která se odráží zejména v řešení společných problémů.

Dle Majerové a kol. (2011) je v současné době kladen důraz na vytvoření takové sítě jednotlivých norem, pravidel, aktérů a vztahů mezi nimi, která směřuje k aktivnější kooperaci a posilování potenciálu rozvoje regionu. K naplnění funkce soudržnosti obyvatel mohou pomoci občanská sdružení, jejichž aktivity jsou zaměřeny na organizaci akcí, které propojují odlišné sociální skupiny daného území. Nutno zmínit, že některá sdružení, které se zabývají ochranou zájmů určité skupiny obyvatel, mohou ve spolupráci občanů bránit. Avšak ukazatelem úrovně sociálního kapitálu je měřítko občanského sektoru. Důležitou roli v udržování a navazování vztahů hrají vzdělávací instituce, ať už nabízejí povinné školní aktivity či mimoškolní.

Na rozvoji místní venkovské kultury se podílí nejrůznější neziskové organizace. Obyvatelé venkova se sdružují do nejrůznějších zájmových skupin. Může se jednat o klub maminek, hasičů, zahrádkářů, fotbalistů. Pro člověka je přirozené setkávat se s lidmi se společným zájmem a vytvářet tak určité seskupení lidí.

Spolky dle Gregoriniové a Schollarové (2006) je možné rozdělit do několika kategorií, jedná se o dobrovolné hasiče, sportovní spolky, zájmové spolky, ženské spolky, národnostní spolky a jiné spolky. V každé kategorii jsou zahrnuty odlišné skupiny obyvatel, kteří se do spolků sdružují. Svobodová a Věžník (2014) zdůrazňuje, že spolková činnost je úzce spjatá s místními společenskými a kulturními tradicemi.

Webový portál Neziskovky (2017) uvádí definici neziskové organizace. Jedná se o takový typ organizací, který negeneruje zisk k přerozdělení mezi zakladatele. K vytvoření zisku může dojít, avšak ten musí být vložen do rozvoje samotné organizace. Investice finančních prostředků musí směřovat k plnění poslání spolku. Od 1.1.2014 neexistuje právní forma občanské sdružení. Náhradou předchozí právní formy je zapsaný spolek. Existuje několik typů spolků, avšak tato práce je zaměřena na organizace zabývající se kulturním životem. Právě tyto spolky podporují komunitní soudržnost rozvoje v jednotlivých venkovských oblastech.

Vyvstává otázka, jak jsou občané zapojeni do spolků jako dobrovolníci. Podle Guasti a Staškové (2007) Česká republika disponuje dlouhou tradicí v oblasti dobrovolnictví. V současné době se dobrovolnictví v ČR vyvíjí a je potřebná propagace mezi občany, která by sdělovala prospěch této aktivity. Gulová (2011) uvádí příklady oblastí dobrovolnictví. Dobrovolnické práce mohou být zaměřeny na ochranu životního prostředí a lidských práv. Mezi další charakteristické příklady dobrovolnictví patří i činnosti sociální, zdravotní, kulturní, sportovní a vzdělávací.

2.3. Komunitní soudržnost jako základ venkovského rozvoje

Šťastná (2016) definuje komunitu jako skupinu lidí, kteří bydlí v geograficky ohraničené oblasti a mezi kterými se vyskytují sociální vztahy. Jednotlivé komunity se mohou utvářet prostřednictvím společného zájmu, jako je například využívání místních služeb v různých oblastech, práce v místě. Obyvatelé jsou často citově spojeni s místem bydliště, identifikují se s ním a zažívají pocity sounáležitosti, respektují tradice. Lidé, kteří tvoří komunitu, jsou charakterizováni něčím společným. Místní komunita může obsahovat charakteristiky, jako je například společná minulost, aktuální situace, touhy, očekávání a mnohé další. Komunita je dále charakterizována chápáním společných norem, hodnot, přijímáním odlišností, tolerancí k ostatním, vnímáním hrozeb. Komunita může být chápána jako výsledek zacíleného snažení a hledání společných hodnot a významů, které tvoří základ pro další činnosti.

Mondak a kol. (2004) uvádí, že pocit sounáležitosti uvnitř obce motivuje občany být aktivními ve své komunitě. V postkomunistických zemích se projevuje nízká občanská angažovanost, jelikož se dostatečně nevytvořily sociální vazby mezi členy uvnitř komunity. Ve střední a východní Evropě se tento problém projevuje možným odtržením obyvatel od politického systému. Jedním z dalších znaků této společnosti je narušený sociální vztah mezi jednotlivými obyvateli. Zájem o dění v místní komunitě je jedním ze základních předpokladů občanské angažovanosti na lokální úrovni.

Kolektiv autorů dokumentu Take Part (2006) popisují, že aktivní občanství se řadí mezi základní prvky vlády, kdy občané budují komunitní soudržnost, zapojují se do demokratických procesů, pomáhají identifikovat místní potřeby a předávají návrhy k naplnění potřeb dalším aktérům. Občané mohou být aktivní různými způsoby. Mohou se zapojovat do stávajících neziskových organizací či vytvářet nové organizace. Obyvatelé obce se mohou aktivně zapojovat do aktivit neformálních skupin na místní, národní i celosvětové úrovni. Obyvatelé jako aktéři rozvoje území mohou podporovat solidaritu ve společnosti, sociální spravedlnost, a to jak lokálně, tak i s přihlédnutím ke globálnímu kontextu.

Vyskot (2013) vysvětluje pojem komunitní plánování, jež úzce souvisí s komunitou. Jedná se o stav, kdy jsou obyvatelé vtaženi do procesu plánování rozvoje své obce. V rámci komunitního plánování občané mohou participovat nejen v procesu plánování, ale taktéž se mohou zúčastnit akcí v terénu jako například sázení stromů, výstavby či volby trasy naučných stezek. Tento typ zapojení místních lidí do rozvoje obce posiluje

vztahy uvnitř komunity. Občané si zvyšují kompetence v určitých oblastech, dochází k seberealizaci a roste zájem, jak o samotné bydliště, tak i o vzdálenější okolí. Komunitní plánování napomáhá návratu k tradicím venkovského regionu.

Duch komunity zesiluje či je udržován v rámci místních institucí, které dělíme na tři kategorie. Bartowski (2003) uvádí, že se jedná o lokální média, kulturní sdružení a sdružení, jako je spolek hasičů, rodičů, sportovních aktivit. Jedná se o centra, kde se lidé potkávají a utužují komunitu obce.

2.4. Kulturní aspekt ve venkovském rozvoji

Urban (2008) charakterizuje kulturu jako určitý soubor produktů, které jsou materiální, duchovní a normativní povahy. Kultura vzniká na základě procesu, ve kterém probíhá osvojování si hodnot a norem. Projevuje se kupříkladu pozdravem, neverbální komunikací, úctou, etiketou, způsobem oblékání, zvyky. Tyto projevy kultury se odrážejí v rámci jednotlivých úrovních mezilidských interakcí. Kulturu lze chápat jako svobodné dílo člověka. Odlišnost kultury od přírody je projevována chováním, cítěním a myšlením lidí. Kultura pomáhá lidem určitým způsobem jednat, žít, chovat se a realizovat. Člověk samotný se stává tvůrcem kultury.

Venkovská kultura je dle Tapiadora (2008) chápána jako jedna ze základních charakteristik venkovského území. Většina starých tradic, které jsou ve větších městech dávno zapomenuty, zůstávají na venkově mnohdy nedotčené či v zachovalém stavu. Uvnitř silně vytvořené komunity obyvatelé vnímají aspekt venkovské kultury jako nedílnou součást života. Vnímání společné kultury a zvyků je jedním ze základních prvků, které posilují pouto obyvatel ke svému bydlišti. Nutno zmínit, že v některých státech či regionu může být určitá tradice akceptovatelná a v jiném státě nepřijatelná.

Dle Robertse a Halla (2001) se venkovská kultura vyznačuje určitými prvky, které pomáhají utvářet venkovský životní styl a udržovat pospolitost komunity. Tyto prvky jsou považovány za součást regionální či lokální identity. Mezi důkazy venkovské kultury patří architektonické dědictví, jako jsou venkovské domy, hospodářské budovy odrážející místní historii a tvořící estetickou hodnotu území. Tyto objekty přispěly v průběhu staletí ke vzniku venkovských kultur.

Bartoníčková (2009) uvádí, že díky kultuře dochází k seberealizaci člověka. Tato výchovná funkce probíhá prostřednictvím učení, napodobování ostatních. Jedná se o celoživotní proces, jelikož společnost i kultura se v čase mění. Další funkce kultury se

nazývá akumulací. Díky této funkci se shromažďují produkty kultury, jež jsou osvědčené. Kultura plní taktéž funkci zábavní a relaxační. Prostřednictvím kulturních aktivit dochází k naplnění volného času.

Dienstbierová a Martínek (2010) vydali publikaci Kreativní komunitní plánování, která vznikla jako výstup mezinárodní konference. Příručka zahrnuje výsledky diskusí expertů zaměřené na rozvoj měst v souvislosti s kulturou. Příručka zejména řeší otázku menších měst, ale i přes tuto situaci, považuje autorka práce za relevantní uvést teoretické poznatky expertů, které by mohly být aplikovatelné i na venkovský prostor. Dle nejmenovaných účastníků konference je potřeba, aby byli lidé zapojeni do plánování a rozhodování v otázkách rozvoje území. Prostřednictvím zapojení veřejnosti do těchto procesů může být naplněn princip demokracie. Kultura se může stát prostředkem k udržování demokratického přístupu v obci. Kultura je jedním z nástrojů, který může posílit atraktivitu lokality pro nové obyvatele, firmy či investory. Díky bohaté kultuře se mohou generovat zisky, vytvářet nová pracovní místa či zázemí vhodné pro bydlení rodiny. Kultura může obyvatele učít být otevřeným, respektovat se navzájem, komunikovat. Díky vysoké rozmanitosti kulturního a společenského života ve venkovských oblastech se zvyšuje rozvoj dané komunity. Je však důležité, aby se obyvatelé setkávali pravidelně a aby byly všechny skupiny obyvatel zapojeny.

„Kulturní rozmanitost vytváří bohatý a pestrý svět, který rozšiřuje možnosti volby, rozvíjí lidské schopnosti a hodnoty, a je tudíž podstatnou oporou udržitelného rozvoje společností a národů.“ (Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, 2005).

Dienstbierová a Martínek (2010) popisují Charlese Landryho jako hrdinu v oblasti komunitního plánování. Jedná se o britského odborníka, který se zabývá tematikou využití kultury pro rozvoj měst. Uskutečnil několik set projektů v rámci celého světa. Jeho koncept spočívá v myšlence, že pro rozvoj území jsou klíčoví lidé. Vyzdvihuje důležitost kreativního přístupu v rozvoji měst. Podle Landryho jsou nejdůležitějším zdrojem pro rozvoj měst právě lidé, kteří dané území obývají. V konceptu udržitelného rozvoje je velice důležité, aby si dané území udrželo mladé a talentované občany. Účast na kulturních aktivitách nabízí způsob trávení volného času obyvatelstva. Pávková (2014) charakterizuje volný čas jako dobu, kdy jedinec odpočívá, rekreuje, baví se. Volný čas má několik základních znaků. Jedná se o svobodnou volbu činností, které jedinci přinášejí radost. Volným časem není doba, kdy člověk plní své povinnosti.

Z pohledu autorky diplomové práce nabízí právě spolky způsoby trávení volného času, a to v podobě nabídky účasti na sportovních událostech, divadelních představeních, plesových zábavách, koncertech, diskotékách, dětských bálech.

Dle Robinsona a kol. (2010) v současné době hraje organizace různorodých událostí ústřední roli v naší kultuře jako snad nikdy předtím. V posledních letech lidé využívají volný čas prostřednictvím účasti na různých akcích, oslavách a zábavách. Je důležité uvědomit si, že je v této oblasti široká škála organizací, které jsou iniciátory různých kulturních akcí. Termín akce se vztahuje na celou řadu činností, jako jsou kupříkladu koncerty, charitativní akce, sportovní akce, festivaly, divadelní představení, opery, taneční a činoherní představení, fundraisingové aktivity, trhy, konference, veletrhy, výstavy, oslavy, umělecké akce, rodinné akce a další setkání. Veškeré tyto události posilují komunitu.

Gregoriniová a Schollarová (2006) popisují seznam faktorů kulturního a společenského života, které podporují stabilitu venkovských společenstev a startují jejich rozvoj. Existují i faktory, které rozvoji a stabilitě brání. Výčet jednotlivých faktorů je k nalezení níže v tabulce.

Tabulka 1: Výčet kladných a záporných faktorů kulturního a společenského života

Kladné faktory	Záporné faktory
Činnost spolků	Pasivita obyvatel
Aktivizace obyvatel	Vysoký věkový průměr obyvatel
Zapojení všech věkových skupin obyvatel	Malý podíl žen ve volnočasových aktivitách
Zapojení žen	Rušení mateřských a základních škol
Pravidelné setkávání obyvatel, společné řešení problémů	Absence přirozené autority s charismatem (učitel, kněz, vedoucí sboru, apod.)
Existence historické paměti	Neexistence nebo špatný technický stav prostor pro konání kulturních a společenských akcí
Rozvoj místního cestovního ruchu	

Zdroj: Gregoriniová a Schollarová, 2006

Seznam jednotlivých faktorů je logicky seřazen. Pokud budou obyvatelé aktivní a budou se zapojovat do činnosti spolků, bude tímto podpořen rozvoj a stabilita kulturního a společenského života v obci. Naopak pakliže obyvatelé budou projevovat pasivitu, tento typ života bude v obci upadat.

Veselá a Veselá (2011) popisuje rozdíly ve vztazích společností ve venkovských a městských sídlech. Uvádí, že tyto vztahy jsou rozdílné. Odrážejí se v odlišném způsobu bydlení, občanské vybavenosti a ve společenském a kulturním vyžití.

2.5. Možnosti transferu znalostí v oblasti event managementu

Štětina (2014) definuje transfer znalostí jako předávání znalostí mezi jedinci a organizacemi v různých oborech a odlišných časových úrovních.

Argote (2000) uvádí překlad z anglického pojmu „knowledge transfer“ jako transfer znalostí, který ve zkratce znamená přenos znalostí v rámci organizace, z jedné části do jiné.

Tento pojem také velmi úzce souvisí s šířením a využíváním duševního vlastnictví. Transfer znalostí obsahuje podskupinu „transfer technologií“. Za odlišné formy znalostí jsou brány patenty, znalosti nebo vědecké publikace, které získávají badatelé v rámci různých mobilit. Protože neexistuje pouze jeden druh znalostí, jsou i kanály, kterými jsou šířeny, rozlišné. Jedná se zejména o licencování, publikování, přednášení, sdílení infrastruktury, networking, konzultační služby, mobilita výzkumníků aj. V praxi je ukázáno, že formální způsoby nejsou tak účinné jako ty neformální. Ty tkví v navazování kontaktů, či přednášení na konferencích, mnohdy formálnímu způsobu také předchází (HORIZONT 2020, 2013).

Jeden z nástrojů předávání znalostí v oblasti venkovského rozvoje je webový portál Dobrá praxe. Portál Dobrá praxe (2017) je veřejně přístupná databázi s příklady projektů z oblasti rozvoje obcí. Tento portál slouží jako inspirace pro jednotlivce, neziskové organizace, aktéry státní správy a samosprávy, soukromý sektor. Návštěvník si může vyhledat dobré praxe projektů z různorodých oblastí jako například životní prostředí, ekonomika, cestovní ruch, zdraví obyvatel a mnohé další.

Event management dle webového portálu Event promotion (2017) vychází z anglického výrazu „event“ neboli akce, nebo také zážitek. V dnešní době se jedná o nedílnou součást firemní kultury. Takovéto události mají většinou podobné cíle. Zejména (v případě korporátního event managementu) se jedná o motivaci zaměstnanců,

oslovení klientů, či posílení značky. Event management je součástí projektového managementu zaměřeného na pořádání, plánování, technické specifikace a také program události. Event management může být použit při plánování akcí, jako jsou festivaly, konference, ceremoniály, formální večírky, koncerty nebo sjezdy.

V případě aplikace termínu k tématu diplomové práce, se dle autorky tedy jedná o motivaci osob v komunitě, oslovení veřejnosti a posílení sociálních vazeb.

Autorka diplomové práce se rozhodla přiblížit stav řešené problematiky z pohledu potenciálního organizátora venkovských akcí. Prostřednictvím internetu byly vyhledány relevantní webové portály zabývající se transferem znalostí v oblasti plánování kulturních akcí ve venkovském prostoru. Před samotným hledáním, byly autorkou stanoveny následující podmínky. Lze předpokládat, že jedinec (či skupina) má zájem, aby byl čas, který věnuje organizaci události zúročen maximální měrou. V tomto případě tedy bude přípravná fáze obsahovat rešerši možností a postupů, jak docílit maximálního efektu. Protože je téma diplomové práce zaměřeno na venkovské oblasti, lze říci, že dostupnost informací nebude tak vysoká, jako v městských oblastech. Autorka práce se proto rozhodla vymežit možnosti získání informací, které jsou volně dohledatelné i základním uživatelům internetu.

Je důležité si vymežit cílovou skupinu, která informace o uspořádání lokální události bude vyhledávat. Budeme-li předpokládat, že informace budou vyhledávat občané, kteří nějakým způsobem postrádají sociální vazby, nebo mají zájem o zkvalitnění prostředí v místě svého bydliště.

Předem je vhodné si uvést, že většina zájemců o pořádání lokální události bude nejspíš hledat informace prostřednictvím internetu. Vzhledem k rozšíření a dostupnosti internetového připojení na celém území České republiky se jedná o logický krok. Tištěné odborné publikace o plánování událostí pravděpodobně nebudou ve venkovských oblastech dostatečně rozšířené, stejně tak jako příležitosti se dotázat osob z oboru. Dále je vhodné předpokládat, že starší generace bude mít nejspíš problém v orientaci na webových stránkách a také porozumění anglickému jazyku (ve kterém bude pravděpodobně nejvíce informací obsaženo). Zároveň je vhodné předpokládat, že mladší generace, která se do venkovských oblastí přistěhuje, bude mít omezené možnosti takovou událost uspořádat, kvůli neznalosti prostředí a obyvatel v něm žijících. Mladší generace již nemá problémy s orientací ve webovém prostředí a porozumění anglického jazyka.

První zkoumání je zaměřeno na základní dotazy v českém jazyce přes vyhledávací portál Google. Dotazy byly zadány následovně: Lokální akce, lokální událost, lokální kulturní událost, jak uspořádat lokální akci, jak uspořádat kulturní akci, jak uspořádat lokální kulturní událost

Výsledků bylo samozřejmě velké množství, většina z nich odkazovala na neužitečné informace (z pohledu atorky). Nicméně našly se výjimky, prvním je webová stránka obecné prospěšné společnosti Eurotopia, kde jsou informace o pořádání akcí popsány na slušné úrovni. Informace jsou logicky členěny do kategorií, nicméně vzhledová část stránek je velmi tristní, což bohužel znehodnocuje celkový dojem. Je faktem, že tento webový portál byl vytvořen v roce 2000, takže i některé informace jsou zastaralé, jedná se například o část propagace, kde nejsou vůbec zmíněny sociální sítě (Stránku lze nalézt pod následujícím odkazem: <http://www.eurotopia.cz/svatky/Jakusp.shtml>).

Druhou stránkou, která stojí za návštěvu je blog Jiřího Michaela Jíny, který uvádí praktický návod, jak uspořádat festival. Návod není úplně vhodný na uspořádání lokální akce pro upevnění komunity, nicméně jsou tam vhodně formulované otázky, na které je si třeba před organizací odpovědět. Jedná se o autorovu osobní zkušenost, čemuž odpovídá jazyk a vyjadřování. Autor blogu uvádí konkrétní událost a to sice SpringFest 2008, na které osobně participoval. Celkově lze říct, že návod je psaný opravdu jednoduchým způsobem a rozhodně to není profesionální návod, který je navíc opět (bohužel) zastaralý. Dá se ovšem říci, že určitý základní rámec lze z článku získat (Článek lze nalézt pod následujícím odkazem: <https://jinaj.signalny.cz/1001/organizace-festivalu>).

2.6. Přenos znalostí prostřednictvím metod neformálního vzdělávání

Informace lze předávat mnoha způsoby. Jedním z nástrojů předávání znalostí je učení. Hroník (2007) definuje učení jako osobní rozvoj, který vede k efektivní a přetrvávající změně v konání a duševní činnosti člověka. Součástí učení je kromě vědění, také konání. Zároveň jej lze rozdělit na organizované a spontánní, u kterého mnohdy nelze vědomě registrovat, že probíhá. Pojem učení zahrnuje také pojmy vzdělávání a rozvoj, tedy dosažení takové změny, která je žádoucí právě pomocí učení (se). Rozvoj obsahuje určitý záměr a současně je podstatnou částí rozvojových programů. Další součástí je vzdělávání, které je jedním ze způsobů učení, institucionalizovaný a organizovaný způsob. Vzdělávací aktivity mají začátek a konec, a proto o nich můžeme prohlásit, že jsou ohraničené. Existují dva druhy učení a to záměrné (organizované) a spontánní. Větší

pozornost je věnována organizovanému učení, které reprezentuje vzdělávání. Lze tvrdit, že nejzákladnější a nejpodstatnější vlastnosti pro život (navazování vztahů, řeč atd.) se člověk učí spontánně. S postupujícím časem a rozšířením obzorů, je zaměření korigováno organizovaným učení.

V zásadě existují dle Hroníka (2007) tři typy zdroje učení. Jedná se o zkušenost, kritické myšlení a údiv. Pakliže jedinec nepřebírá „zkušenosti“ jiného člověka, učí se metodou „pokus, omyl“. Z velké části se jedná o pokusy řešit problém postupem, který se jedinec naučil někdy v minulosti. V kritickém myšlení je velmi důležitá reflexe, tedy ohlédnout se zpět, zhodnotit situaci přirozenou skepsí a pochybnostmi. Nejlépe se člověk učí, pakliže neví, že se učí. Spontánnost a zvědavost v této otázce hrají největší roli. Většinu z toho, co člověk potřebuje v denním životě, se naučil mimo jakoukoliv vzdělávací instituci nebo školu.

Pedagogická terminologie užívá pro formy nabytí vzdělání dle Havlíčkové a Žárské (2012) tyto výrazy: formální vzdělání (vzdělávací instituce ve školské soustavě, tzn. školy), neformální vzdělání (které člověk nabyde mimo vzdělávací systém) a informální vzdělání (čerpání z každodenních činností a zkušeností v rodině, práci a volném čase).

Formální vzdělávání je dle Vetešky a Tureckiové (2008) realizováno zpravidla ve školách, které jsou součástí vzdělávacích institucí. Funkce, obsahy, cíle, způsoby evaluace a organizační formy jsou vymezeny legislativou. Rozlišuje vzdělávací stupně, které na sebe navazují a absolventi po jejich dokončení získávají potvrzení jako diplom, certifikát, vysvědčení apod. Jedná se o stupně základní, střední a vysokoškolské.

Dle Průchy a Vetešky (2014) lze obecně říct, že formální vzdělávání zahrnuje osoby ve věku od šesti let (v některých případech již od pěti let) do dvaceti až šestadvaceti let, v závislosti na stupni studia.

Veteška a Tureckiová (2008) definují pojem informálního vzdělávání. Jedná se o proces, pomocí kterého může jedinec získávat vědomosti, kompetence a dovednosti z každodenních činností a zkušeností v rodinném prostředí, práci nebo volném čase. Zároveň zahrnuje sebevzdělávání, nicméně jedinec poté nemá možnost si nové nabyté dovednosti a znalosti reálně ověřit. Informální učení je zpravidla institucionálně nekoordinované, neorganizované a nesystematické.

Havlíčková a Žárská (2012) charakterizují další typ vzdělávání, a to neformální. Tento pojem se stává velmi rozšířeným, v zahraničí je také využíván jako „neformální učení“.

V některých pramenech můžeme také nalézt výraz „práce s mládeží“, nicméně ten není v oblasti vzdělávání úplně přesný. Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže, které bylo platné pro období 2007 – 2013 nese tento pojem označení jako organizované vzdělávací aktivity, které jsou zasazeny mimo rámec oficiálního zavedeného školského systému, fungují na principu dobrovolnosti a nabízí účastníkům rozvoj dovedností, životních zkušeností a postojů, které jsou založeny na uceleném systému hodnot. Aktivity organizují neziskové organizace, sdružení dětí a mládeže, kluby a vzdělávací agentury. Aktivitou v neformálním vzdělávání nelze získat žádný stupeň vzdělání. V širším kontextu můžeme do tohoto pojmu zahrnout školská zařízení pro zájmové vzdělávání (školní kluby, školní družiny, střediska volného času), které jsou upraveny školským zákonem, nicméně principálně se formátu neformálního vzdělání blíží. Jak tedy vyplývá, zájmové vzdělání je sice součástí školského systému, nicméně svými aktivitami a metodami se blíží neformálnímu vzdělávání.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část diplomové práce je rozdělena na dvě části, přičemž obě části se zabývají návrhem metod transferu znalostí. V první části jsou navrženy aktivity neformálního vzdělávání, které jsou určeny především pro lektory. Popis vzdělávacích aktivit je psán formou detailního návodu určenou již pro implementaci daného metodologického postupu do praxe. Vzdělávací metody se týkají témat venkovského rozvoje a sociálních vazeb v lokálních komunitách. Dalším navrženým nástrojem přenosu znalostí je webový portál Šťastná komunita (www.stastnakomunita.cz).

3.1. Návrh přenosu znalostí 1: Vzdělávací metody

V této kapitole dochází k vysvětlení vzdělávacích metod, které byly použity v sedmidenním vzdělávacím semináři „Happy Community“. Jednotlivé metody byly navrženy autorkou diplomové práce ve spolupráci se dvěma zkušenými školiteli z Řecka a Rumunska. Příprava aktivit probíhala od června 2016 až do doby konání projektu. Vzdělávací projekt se konal v termínu 2. září až 9. září roku 2016 v Brně. Některé navržené metody byly inspirovány již existujícími metodologickými postupy a upraveny dle tématu projektu.

Vzdělávací seminář „Happy Community“ byl podpořen grantovými prostředky z programu Erasmus+. Jednalo se o tréninkový kurz, jenž je zařazen jako mobilita

mládeže v klíčové akci 1. Projektu se zúčastnilo 25 mladých lidí, převážně dobrovolníků, pracovníků s mládeží. Účastníci zastupovali neziskové organizace z Řecka, Rumunska, Polska, Litvy, Portugalska, Slovenska, Velké Británie, Makedonie, Kypru a Itálie. Pole působnosti jednotlivých zapojených asociací bylo různorodé. Skupina účastníků byla rozmanitá jak v národnostech, tak i v oblasti zkušeností s prací v mládežnickém sektoru. Tři z nich měli bohaté zkušenosti s organizací událostí ve venkovském prostoru, ostatní byli pouze dobrovolníky, kteří neměli mnoho zkušeností s daným tématem. Tohoto projektu se zúčastnili i dva zkušení lektori, Filaretos Vourkos a Veronel Guiman. Společně s těmito školiteli došlo k tvorbě navržených metod. Na úvod je důležité zmínit, co vedlo iniciátory vzdělávacího projektu k podání projektové žádosti a k samotné realizaci. Projekt byl pořádán členy neziskové organizace Brno for you, z.s.

Ve venkovských komunitách je velice důležité vytvořit si citového pouto k danému prostoru. Pomocí organizací či účasti na venkovských kulturních akcích se může snížit pocit individuální a rodinné izolace. Někdy se může stát, že lidé chtějí být aktivní ve své komunitě, ale neví, jak připravit svou událost a co k tomu potřebují. Možná může mít někdo sen zorganizovat fotbalový turnaj, dětský karneval či hudební festival ve svém bydlišti. Mezi snem a realitou může být mnohdy mezera, a to chybějící znalosti v oblasti plánování událostí. Vědí mladí lidé, jak proměnit své nápady v realitu? Iniciátoři myšlenky projektu chtěli vytvořit prostor, kde dobrovolníci a pracovníci s mládeží mohou sdílet své zkušenosti a dozvědět se, jak naplánovat událost.

Před samotným projektem si organizační tým vytyčil několik cílů týkajících se nabytí znalostí a případných kompetencí. Cíle samotného projektu byly stanoveny následovně:

- Trénovat mladé lidi, dobrovolníky, pracovníky s mládeží v oblasti projektového managementu zahrnující i samotnou realizaci projektu.
- Motivovat mladé lidi, dobrovolníky, pracovníky s mládeží k tomu, aby se prostřednictvím organizace událostí stali aktivními občany a přispěli tak k rozvoji své obce.
- Vytvořit prostor k výměně znalostí, zkušeností a informací v oblasti řízení projektů a venkovského rozvoje.
- Vytvořit neformální síť aktivních občanů s hlavní myšlenkou násobit nápady událostí pod síť Happy Community (Šťastné komunity).

V následující části práce jsou detailně popsány metody použité na vzdělávacím semináři. Tyto doporučující metody jsou navrženy jako struktura školení pro mladé motivované osoby pocházející z venkovských oblastí, kteří chtějí být aktivními občany ve své komunitě. U jednotlivých metod dochází k vysvětlení cílů, průběhu, potřebných materiálů, předpokládaných výstupů. Pro vyšší aplikovatelnost metod do praxe, jsou aktivity popisovány formou návodu.

3.1.1. Vysvětlení pojmu aktivního občanství

Cíl:

- Účastníci rozumí, co je to aktivní občanství.
- Účastníci diskutují o možných příkladech aktivního občanství.
- Účastníci rozumí benefitům aktivního občanství vedoucí k rozvoji jejich bydliště.

Časová dotace: 75 minut

Materiál a pomůcky: vytištěné fotografie vyjadřující pojem aktivní občanství (protest, participace na dobrovolnických akcích, organizace různých aktivit, abstraktní obrázky vyjadřující sílu týmu, pospolitost občanů, šťastné tváře), papíry na zapisování heslovitých pojmů formátu A2, papíry na práci ve skupině, notebook či mobilní telefon k puštění muziky

Ideální prostředí: venkovní i vnitřní

Postup aktivity: Na začátku aktivity řekněte účastníkům téma celého workshopu. Nejprve vysvětlíte ve zkratce, co je to aktivní občanství. Zaměřte se především na základní definici, dále pojem nerozebírejte a poskytněte prostor účastníkům aktivity ke sdílení názorů. Po krátkém představení tématu, vyzvěte účastníky, aby si sedli do kruhu. Rozdejte v kruhu účastníkům předem připravené vytištěné fotografie vyjadřující myšlenku aktivního občanství. Poproste je, aby nechali kolovat fotografie mezi ostatní účastníky ve směru hodinových ručiček. Poskytněte účastníkům prostor k zamyšlení, co jednotlivé fotografie vyjadřují. Vyzvěte účastníky, aby po dobu pět minut nemluvili a přemýšleli nad jednotlivými obrázky. Po dobu tohoto stanoveného času pusťte účastníkům relaxační hudbu. Následně se jich zeptejte, jaké asociace mají k daným fotografiím. Vyzvěte k vyjádření názoru každého účastníka a zapisujte si heslovitě jejich názory na papír visící na zdi. Papír by měl být viditelný pro všechny účastníky. Asociace k jednotlivým fotografiím mohou být stejné.

Po této krátké diskusi rozdělte účastníky do několika skupin. Nejvhodnější počet účastníků ve skupině je maximálně šest. Po rozdělení účastníků do skupin jim poskytněte prostor k diskusi na hledání příkladů dobré praxe aktivního občanství na národní a lokální úrovni. V průběhu diskuse účastníci sepíší své nápady. Každé skupině rozdejte papír a psací potřeby. Na tento úkol je stanoven čas v délce 30 minut. Pro jednodušší zapamatování úkolu napište na tabuli nebo viditelný papír jeho přesné znění a stanovený časový limit. Při plnění úkolu obcházejte účastníky a ptejte se, zda je vše jasné, případně poskytněte k danému úkolu vysvětlení.

Po daném časovém limitu požádejte účastníky, aby vytvořili kruh a seděli ve svých skupinách. Požádejte účastníky k prezentaci výsledků. Po každé prezentaci, se zeptejte, zda nemá někdo dotaz. V případě, že nikdo z účastníků nechce položit otázku, zeptejte se vy a pokuste se motivovat účastníky vyjádřit jejich názor. Otázky mohou být následující:

- Co si myslíte, že vedlo danou organizaci k tomu, aby zorganizovala tuto aktivitu pro svou komunitu?
- Jaké jsou benefity vašich příkladů aktivního občanství na lokální či národní úrovni?
- Jaké výhody a nevýhody vidíte v těchto uvedených příkladech?
- Vnímají všichni občané tuto iniciativu pozitivně? Proč ne?
- Jaké charakterové vlastnosti mohou mít lidé, kteří jsou aktivními občany?

Po prezentaci všech skupin a následné diskusi, uzavřete aktivitu shrnutím důležitých informací, které účastníci nabyli. Zopakujte důležité pojmy, můžete přidat také příklad dobré praxe, který ještě nebyl zmíněn. Zvolte reálnou situaci, která měla velký dopad na komunitu tak, aby účastníci byli motivováni k dalším aktivitám.

3.1.2. Upravená metoda Živé knihovny: Inspiruj se ostatními

Cíl:

- Účastníci poslouchají příběhy úspěšných pozvaných osob.
- Účastníci diskutují s návštěvníky jejich popisovanou iniciativu.
- Účastníci jsou inspirováni úspěšnými příběhy a motivováni k tomu, aby zrealizovali svůj projekt a posílili tak komunitu venkovského prostoru.

Časová dotace: 90 minut

Materiál a pomůcky: stoly, židle, papíry a psací potřeby

Ideální prostředí: velký prostor, kde by se vyprávění jednotlivých příběhů navzájem nenarušovalo

Původní zdroj aktivity: Aktivita je inspirována metodou Živé knihovny. Dle oficiálních webových stránek Human Library (2017) je Živá knihovna mezinárodní hnutí, které podporuje začlenění osob do společnosti a zpochybňuje předsudky. Stejně jako v reálné knihovně si návštěvník může vybrat knihu z řady titulů. Rozdíl je v tom, že knihy jsou lidé a čtení je konverzace. Tato metoda byla vytvořena skupinou dánských aktivistů pro účely hudebního festivalu Roskilde v roce 2000. Hlavní myšlenka této metody spočívala v tom, že díky mechanismu zvaný rozhovor se mohou odbourávat předsudky, čímž se snižuje riziko vzniku napětí a násilí. V současné době je tato metoda používána ve více než 60 zemích světa.

Organizační tým věří v to, že inspirace a motivace mladých lidí je první krok k tomu, aby lidé začali plánovat svůj projekt a implementovali svůj nápad v rámci vlastního bydliště. Motivace je o to silnější, když se lidé setkají osobně s úspěšnými osobami a mohou se zeptat na cokoli, co je zajímavé o jejich osobním příběhu. Metoda byla upravena na základě vytyčených cílů a k tématu.

Postup aktivity: Nejprve sdělte účastníkům, že se v rámci vzdělávacího bloku budete věnovat úspěšným příběhům z oblasti kulturních aktivit v obci a rozvoje venkova. Představte účastníkům pozvané návštěvníky (živé knihy). V souvislosti s tématem je dobré pozvat občany, kteří participují na rozvoji obce či jiné lokality a místní aktéry v podobě starostů. Vyzvěte návštěvníky, aby se ve zkratce představili svým jménem a sdělili něco o sobě, čemu se věnují ve svém osobním a profesním životě. Po úvodním představení sdělte účastníkům myšlenku této aktivity. Do děje této aktivity můžete vtáhnout účastníky následovně: *„Jedná se o upravenou metodu Živé knihovny. Dnes jsme si pozvali experty, jejichž pole působnosti je různorodá. Naši návštěvníci se stanou od tohoto momentu knihami. Každá kniha má svůj příběh. Každý z pozvaných expertů vám chce tento příběh sdělit. Při čtení tištěné knihy se nemůžete zeptat autora na otázky. V naší Živé knihovně tuto možnost máte! Představte si, že jste čtenář a chcete se inspirovat...inspirovat těmi, co v životě něco dokázali, pro sebe i svou komunitu.“*

Následně rozdělte účastníky do takového počtu skupin jako je počet příběhů. Vyzvěte návštěvníky, aby si každý sednul na předem připravené stanoviště, tedy stůl s židlemi. Požádejte účastníky, aby každá skupinka zasedla taktéž na stanoviště. Rozdejte každé skupině potřebné materiály. Každá skupina obdrží psací potřeby a papír velkého formátu

na zapisování poznatků, co se dozvěděli. Sdělte účastníkům následující instrukce: „*Každá skupina může číst daný příběh 15 minut. V průběhu sdílení příběhů se můžete autora ptát na otázky. Po patnácti minutách vás upozorním, že vypršel časový limit. Následně máte 5 minut na sepsání důležitých poznatků, co jste se dozvěděli. Dále přejdete k dalšímu stanovišti, tedy k novému příběhu.*“

Po sdělení základních pravidel požádejte účastníky, aby začali „číst“ příběhy. V průběhu patnácti minutového limitu účastníky obcházejte a kontrolujte, zda je vše v pořádku. Před minutou do konce čtení příběhů, napište na papír heslovitě „jedna minuta“ a obcházejte postupně jednotlivé stanoviště s tímto nápisem. Účastníci i návštěvníci získají takto signál, že je jejich čtení u konce. Po vypršení časového limitu sdělte účastníkům, aby sepsali své poznatky na papír o daném příběhu. Opět obcházejte skupiny a případně se ptejte, jestli je vše jasné a zda s něčím nepotřebují pomoci. Po zápisu poznatků se jednotlivé kroky v aktivitě opakují. Každá skupina si tedy přečte příběh všech návštěvníků. Po přečtení jednotlivých knih, poskytněte účastníkům krátkou přestávku.

Po přestávce požádejte účastníky i návštěvníky, aby si sedli do kruhu. Začněte diskutovat o tom, co se účastníci dozvěděli v této aktivitě. Můžete se ptát na tyto následující otázky.

- Co jste se v průběhu „čtení“ dozvěděli?
- Jak byste jedním slovem charakterizovali, co vám tato aktivita dala?
- Odlišovali se nějakým způsobem dané příběhy?
- Co měly naopak příběhy společného?
- Jaký byl dopad na místní komunitu?
- Co motivovalo hlavní hrdiny příběhů k tomu, aby přispěli k rozvoji své obce?
- Jaké byly prvotní reakce občanů? Byly pozitivní? Negativní?
- Změnil se postoj obyvatel obce v průběhu implementace projektu?
- A co vy? Máte teď jiný pohled na aktivní občanství a rozvoj své obce?

Ved'te diskusi takovým směrem, aby si účastníci uvědomili také to, že se právě oni mohou podílet na rozvoji své obce. Aktivitu uzavřete poděkováním jak pozvaným expertům, tak i účastníkům.

3.1.3. Můj postoj ke komunitě

Cíl:

- Účastníci si uvědomí svůj vlastní postoj ke svému bydlišti.
- Účastníci si uvědomí, zda pomáhají své komunitě.
- Účastníci si ujasňují svou roli v místní komunitě.

Časová dotace: 60 minut

Materiály a pomůcky: bloky, psací potřeby

Ideální prostředí: lesní stezka

Postup aktivity: Sdělte účastníkům, že téma této aktivity se bude týkat jejich postoje k obci, ve které žijí. Nejdříve účastníkům vysvětlete, že v této aktivitě bude každý pracovat samostatně. Požádejte účastníky, aby po celou dobu trvání aktivity nemluvili. Každému účastníkovi dejte zápisník s tužkou. Vysvětlete jim, že tento zápisník slouží pro zapisování jejich myšlenek a poznatků, které v průběhu procházky získají.

Nejprve vytvořte kruh, požádejte účastníky, aby zavřeli oči. Povězte účastníkům, aby si představili obec, ve které bydlí, jejich oblíbené místo, kamarády, rodinu. Po tomto krátkém představení sdělte účastníkům, že mohou otevřít oči. Požádejte je, aby vás následovali v cestě lesem, nemluvili a při procházce přemýšleli nad jejich obcí. Vysvětlete jim také, že si do zápisníku mohou sepisovat své myšlenky. Ve chvíli, kdy uvidíte vhodné místo pro utvoření dalšího kruhu, požádejte účastníky, aby se zastavili a vytvořili kruh. Položte účastníkům další otázku k zamyšlení a dále pokračujte v procházce lesem. Takto pokračujte podle toho, kolik si dopředu stanovíte otázek. Otázky mohou být prokládány doplňujícími otázkami.

Otázky vhodné k tématu:

- Kdo je pro vás hrdina ve vaší obci?
- Jaké charakterové vlastnosti má tento hrdina?
- Představte si váš běžný den. Objevuje se v průběhu dne nějaká aktivita, kterou děláte pro svoji komunitu?
- Zamyslete se nad tím, kdy naposledy jste ve své obci dobrovolně pomáhali.
- Udělali jste ve své obci i něco špatného? Kdyby se dal vrátit čas, jak byste se teď zachovali?
- Máte vytvořené pouto ke svému bydlišti?
- Kdybyste byli jako vaši hrdinové, co byste rádi pro svou obec udělali?

Doplňující otázky:

- Poslouchejte přírodu. Vyberte si nějaký zvuk a soustřeďte se na něho. Jaký zvuk jste si vybrali a proč? Přemýšlejte o tom.
- Zavřete oči a představte si někoho blízkého, teď ho obejměte. Jaký máte pocit?

Aktivita se ukončí poslední otázkou a procházkou zpátky tam, kde byla procházka započatá. Ke konci aktivity požádejte účastníky, aby si přečetli sami pro sebe své odpovědi sepsané v zápisnicích a zamysleli se nad jejich osobním postojem ke komunitě. Povězte účastníkům, že po nich nežádáte, aby své názory sdělovali a uzavřete aktivitu tím, že veškeré jejich myšlenky budou potřebovat k další navazující aktivitě. Až dojdete na místo, kde procházka začala, požádejte účastníky, aby naposledy zavřeli oči a představili si svou osobnost jako hrdinu místní komunity. Následně požádejte účastníky, aby oči již otevřeli a sdělte jim, že touto poslední otázkou je aktivita uzavřena a od této chvíle můžou mluvit.

3.1.4. Stanovení cílů: pro tebe a tvou komunitu

Cíl:

- Účastníci si identifikují osobní cíle a cíle pro jejich obec
- Účastníci jsou schopni zamyslet se nad potřebou obyvatel v jejich obci

Časová dotace: 75 minut

Materiály a pomůcky: připravená prezentace o cílech, vytištěné dotazníky (viz Tabulka 1.), psací potřeby

Ideální prostředí: venkovní i vnitřní, účastník by měl mít soukromí a vhodný prostor k přemýšlení a vyplňování dotazníků

Postup: Sdělte účastníkům, že se v další hodině budou věnovat individuálním cílům a cílům pro komunitu, kterých v určitých časových úsecích chtějí dosáhnout. Nejprve vysvětlíte, co je to cíl a jak mohou být jednotlivé cíle rozděleny. Účastníkům můžete sdělit teoretické poznatky formou prezentace. Je vhodné použít online program Prezi, který zvýší atraktivitu prezentace. Prokládejte váš výklad otázkami. Otázky by měly vést k tomu, aby si účastníci uvědomili, proč je důležité stanovit si cíle a jak by měly být stanoveny. Prezentace by neměla časově trvat delší dobu než 30 minut.

Následuje další část aktivity. Požádejte účastníky, aby si každý z nich v místnosti našel místo, které je mu příjemné a tam se posadí. Každému účastníkovi rozdejte dotazník a psací potřeby. Můžete rozdat i barevné pastelky. I přestože jsou účastníci ve věkové kategorii od dvaceti let a výše, poskytnutí tohoto materiálu může být efektivní.

Efektivnost spočívá v tom, že jednotlivé cíle mohou účastníci nejen popsat slovy, ale i graficky vyjádřit. Ze zkušeností organizačního týmu Brno for you i mladí lidé nad 30 let rádi využívají barevné pastelky k vyjadřování svých myšlenek. Dle zpětných vazeb je dokázáno, že si lépe zapamatují své nápady a dokáží si vybavit další spojitosti. Po rozdáni dotazníku, požádejte účastníky o absolutní ticho a soustředění na vyplňování odpovědí k otázkám. Pusťte relaxační hudbu. Stanovte časový limit na vyplnění dotazníku, doporučením je třicet minut.

Struktura doporučujícího dokumentu je navržena v obrázku níže. V levé části tabulky jsou uvedeny otázky. V pravé straně vzorová odpověď účastníků. Je důležité vysvětlit účastníkům každou otázku. Pod jednotlivými otázkami je uvedena textově psaná vysvětlivka. Tato vysvětlivka psaná kurzívou má za cíl motivovat k vyplnění a objasnit otázku.

Tabulka 1: Navržená struktura dotazníku k aktivitě Stanovení cílů: pro tebe a tvou komunitu

Dnešní datum: <i>(Je důležité zapsat si dnešní datum, abys věděl/a, od kdy můžeš začít plnit své cíle):</i>	1.2.2017
Jaký je tvůj vztah ke své obci? <i>(Zamysli se nad tím, jaký máš postoj ke svému bydlišti. Cítíš nějaké spojení s ostatními občany obce? Máš tyto pocity spojené s každou věkovou kategorií? Jaké jsou důvody pro a proti?)</i>	I přestože rád cestuji, rád se vracím do svého rodného bydliště. Je to místo, kde mám to své „zázemí“.
Přemýšlel jsi někdy nad tím, čeho chceš v životě dosáhnout a kde chceš v budoucnu žít? <i>(Je to těžká otázka, co myslíš? Dej si čas na to, abys popřemýšlel, čeho bys chtěl v životě dosáhnout. V prezentaci ses dozvěděl/a, co jsou to dlouhodobé cíle. Jaký je tvůj dlouhodobý životní cíl? A kde se vidíš v průběhu několika let?)</i>	Nemám ještě příliš jasnou představu, čím chci v životě být. Chtěl bych docílit šťastného života, mít po boku svoji rodinu. Mým dlouhodobým cílem je mít dům, rodinu a práci.
Dozvěděl ses, co jsou to i krátkodobé cíle. Jaké jsou tvé osobní krátkodobé cíle? A jaký krátkodobý cíl bys stanovil pro rozvoj své obce? <i>(Zamysli se nad tím, kterého z krátkodobých osobních cílů bys chtěl dosáhnout. Jak již víš, obyvatelé obce jsou jedním z klíčových aktéru rozvoje obce. Co chceš pro svoji obec</i>	Do tří měsíců bych chtěl zhubnout tři kila. V mé obci bych chtěl zorganizovat dětský pohádkový den. V naší obci je mnoho mladých rodin

<i>pozitivního udělat v rámci krátkodobého cíle? Nezapomeň na to, co tvá obec potřebuje.)</i>	a myslím, že mnoho lidí by tuto iniciativu ocenilo.
<i>A co dlouhodobý cíl pro tvou obec? (Viděl/a jsi, že i jednotlivec může ledacos změnit. Pamatuješ na aktivitu Živá knihovna? Obyvatelé mění svou obec. Zamysli se nad tím, jak ty bys chtěl změnit svou obec v dlouhodobém měřítku.)</i>	Pomocí mých krátkodobých cílů bych chtěl docílit toho, aby obec byla atraktivní lokalitou jak pro občany, tak i pro sousední obce. Chci se podílet na rozvoji obce. Pomocí realizace různých projektů můžu přinést do obce kulturní život.
Stanov si termín, kdy veškeré cíle chceš splnit.	Krátkodobý cíl do tří měsíců. Dlouhodobý do jednoho roku.

Zdroj: vlastní návrh

Po vyplnění dokumentu vyzvěte účastníky, aby si sedli do kruhu. Zeptejte se jich, zda bylo pro ně vyplňování dotazníků lehké či těžké a zda chtějí diskutovat o jejich stanovených cílech. Aktivitu uzavřete závěrečnou diskusí. Sdělte účastníkům, že se dotazníky nikomu neodevzdávají. Doporučte jim, že je dobré mít daný dokument na očích každý den.

3.1.5. Míra kulturních aktivit ve vaší obci

Cíl:

- Účastníci rozumí pojmu udržitelný rozvoj.
- Účastníci porozumí pojmu kultura.
- Účastníci si uvědomí, jaké kulturní akce jsou organizovány v jejich obci.
- Účastníci posoudí, pro jaké cílové skupiny kulturní vyžití chybí.
- Účastníci se nebojí vyjádřit svůj názor, otevřeně diskutují.

Časová dotace: 75 minut

Materiály a pomůcky: bílé papíry formátu A2, psací potřeby

Ideální prostředí: konferenční místnost s kulatými stoly

Původní zdroj aktivity: U tohoto workshopu nebyla navržena žádná nová metoda, ale použita známá a osvědčená metoda zvaná World café. Podle Schieffera a kol. (2004) myšlenka této metody vznikla v akademii Fellow navrženou Juanitou Brown. Vzdělávací metoda je známá po celém světě. Tato metoda je velmi jednoduchá, efektivní a je možné

ji upravit tak, aby vyhovovala různým potřebám. Aktivita by měla probíhat v konferenční místnosti. Před samotným začátkem se vytvoří zvláštní prostředí, které připomíná kavárnu. Umístí se několik stolů ve stylu kavárny. Počet stolů závisí na počtu otázek do diskuse. U každého stolu by mělo být optimálně pět židlí. Při začátku aktivity školitel uvítá účastníky a uvede je do procesu World café. Každá skupinka se usadí ke stolu. Na stole je velký papír s otázkou, nad kterou účastníci mají diskutovat. Dle metody World Café by měl být použit časový limit dvaceti minut sloužící k diskusi nad danou otázkou. V popisované upravené metodě je navržen časový limit patnácti minut.

Postup: Na úvod řekněte účastníkům, že se v tomto vzdělávacím bloku budete věnovat definici určitých pojmů souvisejících s rozvojem venkova a kulturními aktivitami v obci. Rozdělte účastníky do skupin maximálně po šesti. Motivujte je k účasti formou příběhu. Je možné jim sdělit následující:

„Představte si, že jste teď v kavárně. Není to jen tak obyčejné místo, kde si vychutnáváte svůj šálek kávy nebo čaje. Jedná se o kavárnu plnou nápadů, zajímavých lidí a dobré kávy! Chcete vyzkoušet atmosféru této kavárny?“

Po této motivaci požádejte účastníky, aby si každá skupina sedla k jednomu stolu. Na stole jsou předem připravené bílé papíry formátu A4 a psací potřeby. Na každém papíře je uvedená otázka či tvrzení k diskusi. Požádejte účastníky, aby začali diskutovat nad daným tématem ve skupině a zapisovali si své poznatky okolo hlavního nápisu. V průběhu diskuse obcházejte jednotlivé skupiny a případně jim poskytněte rady týkající se tvrzení či otázky u daného stanovíště. Hlíďte si časový limit patnácti minut. Po vypršení časového limitu, vyzvěte účastníky ke změně stanovíště. Stanovíště se mění ve směru hodinových ručiček. K podtržení atmosféry kavárny, můžete požádat vaše kolegy, aby v průběhu aktivity servírovali účastníkům kávu a čaj.

Navržené otázky či tvrzení k diskusi:

- Co je to kultura.
- Co je to udržitelný rozvoj.
- Volnočasové aktivity ve vaší obci.
- Představte si, že máte 65 let a žijete ve vaší obci jako doposud. Kde všude se můžete setkávat s lidmi a trávit aktivně váš volný čas?

Na konci vzdělávacího bloku sdělte studentům, aby si sedli do kruhu a odložili popsané papíry doprostřed kruhu tak, aby na ně všichni viděli. Nejprve se účastníků zeptejte, zda mají nějaké dotazy k celé aktivitě. V závěrečné části se podívejte

na jednotlivé poznámky a pokuste se diskutovat jednotlivé tvrzení či otázky. Diskuse by měla směřovat k tomu, aby se identifikovaly jednotlivé pojmy a vytvořil se prostor ke sdílení názorů.

3.1.6. Úvod k projektovému managementu

Cíl:

- Účastníci rozumí, co je to projekt.
- Účastníci porozumí, jaké činnosti spadají do jednotlivých životních fází projektu.
- Účastníci si uvědomí jednotlivé charakteristiky projektů.

Časová dotace: 90 minut

Materiály a pomůcky: 1. část aktivity: počítač k prezentaci, 2. část aktivity: připravené obálky obsahující činnosti v životní fáze projektu, graf fáze projektu, připravené tvrzení o projektech, lepidlo. 3. část aktivity: flipchartový stojan, lepicí páska.

Ideální prostředí: konferenční místnost s technikou

Původní zdroj aktivity: Jedna část aktivity byla inspirována známou metodou Speed dating. Kennedy (2013) uvádí, že originální původ metody spočívá v seznamování jedinců navzájem. Jedná se o rychlé setkání, kdy se lidé prostřednictvím několikaminutového rozhovoru seznamují. Rozhovor probíhá ve dvojicích. Po určitém časovém limitu se změní pozice a vytvoří se odlišné dvojice. Počátky jsou připsány rabínovi jménem Yaacov Deyo z Aish HaTorah.

Postup: Na úvod sdělte účastníkům, že se v tomto vzdělávacím bloku budete bavit o tom, co je projekt a jakými životními fázemi takový projekt prochází. Zeptejte se účastníků, jaké mají první asociace se slovem projekt: „*Co vám představí, když se řekne projekt? Jak takový projekt může vypadat? Pracovali jste někdy na nějakém projektu? A co seminární práce ve skupině, může být také projektem?*“ Tato diskuse k tématu by měla být krátká. Poté sdělte účastníkům teoretické znalosti prostřednictvím prezentace o projektovém řízení.

Následně rozdělte účastníky do čtyř skupin. Každá skupina obdrží obálku, ve které jsou na malých papírcích vypsány životní fáze projektu, například: konsolidace, plánování aktivit, administrace, finální hodnocení. Rozdejte skupinám vytištěný graf, do kterého účastníci budou vlepovat jednotlivé fáze projektu ve správném pořadí. Stanovte účastníkům dobu na splnění úkolu. Doporučená doba je dvacet minut.

Po dokončení úkolů vyzvěte účastníky, aby si sedli do kruhu a ukažte jim správné řešení. Správné řešení můžete promítat na projektoru. Uzavřete tuto část aktivity formou diskuse.

Poté začněte další aktivitou inspirovanou metodou Speed dating. Rozdělte účastníky do dvou skupin, ujistěte se, že v každé skupině bude stejný počet účastníků. Poté je požádejte o vytvoření dvou kruhu a umístění židlí tak, aby židle směřovaly naproti sobě a aby na sebe jednotliví účastníci viděli a navzájem mohli vést rozhovor. Vyzvěte jednotlivé skupiny, aby si jedna skupina usedla do vnitřního kruhu a druhá do vnějšího kruhu. Ujistěte se, že každý má naproti sobě osobu, se kterou bude komunikovat. Sdělte účastníkům první tvrzení k diskusi, které mají konzultovat s osobou, která se nachází před nimi. Při tomto sdělení zároveň umístěte otázku na Flipchartový stojan, aby téma

bylo viditelné pro všechny. Obrázek níže slouží jako praktická ukázka, jak je vhodné dávat účastníkům nová témata k diskusi.

Obrázek 1: Návrh umístění témat k diskusi (Zdroj: vlastní)

Stanovte si časový limit pro jedno tvrzení ve výši tří minut. Po skončení časového limitu, požádejte účastníky, aby se vnitřní kruh posunul o jedno místo ve směru hodinových ručiček. Následně sdělte další tvrzení k diskusi.

Otázky a tvrzení mohou být zaměřené na různá témata. Pro potřeby popisovaného projektu byly zvoleny následující tvrzení:

- Projekty jsou dobrodružstvím: Každý projekt je jiný a průkopnický, vždy zahrnuje určitou nejistotu a riziko.
- Projekty jsou komplexní: Projekty potřebují řádné naplánování a musíme mít znalosti potřebné k realizaci. Projekty zahrnují spolupráci s různými partnery.

- Projekty jsou realistické: Cíle jednotlivých projektů musí být dosažitelné, což znamená, že musíme brát ohled na finanční a lidské zdroje, jež máme k dispozici.
- Projekty jsou omezeny v čase a prostoru: Mají svůj začátek a konec. Jsou implementovány v konkrétním místě a kontextu.
- Projekty lze posuzovat: Cíle projektu by měly být měřitelné a přizpůsobené k vyhodnocování.
- Projekty jsou kolektivní: Projekty jsou produktem kolektivního úsilí. Jsou řízeny týmy zahrnující různé partnery a zaměřují se na potřeby druhých.

K uzavření aktivity požádejte každého účastníka, aby se všemi sdílel jednu důležitou informaci, kterou se v této aktivitě dozvěděl.

3.1.7. Poznej potřeby své komunity

Cíl:

- Účastníci rozumí základním metodám výzkumu menšího charakteru.
- Účastníci si v terénu vyzkouší jednotlivé metody výzkumu.
- Účastníci si uvědomí, kterou metodu chtějí využít ke svému projektu.

Časová dotace: 90 minut

Materiály a pomůcky: připravené zadání pro skupiny, psací potřeby

Ideální prostředí: v centru obce

Postup: Vysvětlíte účastníkům, že tato aktivita spočívá v tom, že budou dělat průzkum, co obyvatelé v obci potřebují. Sdělíte jim, že zjištění potřeb obyvatel je jedním z nejdůležitějších činností v projektu. Rozdělte účastníky do čtyř skupin. Každé z nich rozdejte jejich úkoly. Jednotlivé skupiny mají za úkol aplikovat odlišné metody výzkumu. Níže v textu jsou navrženy čtyři typy výzkumů, které mohou být v aktivitě použity:

- 1) Metoda sledování: Procházejte se centrem a zaměřte se na lidi, které míváte. Sledujte je. Zaměřte se na následující otázky: Jaký je jejich věk? Jak se tváří? A co jejich oblečení? A co tón hlasu?
- 2) Metoda rozhovorů: Pomocí metody rozhovorů se pokuste identifikovat potřeby místní komunity. Připravte si otázky a ved'te rozhovor s minimálně osmi lidmi. Odpovědi zdokumentujte.

- 3) Metoda rozhovorů (typický týden místních): Ved'te rozhovor s minimálně deseti místními obyvateli. Zjistěte, jak vypadá jejich typický týden. Odpovědi zdokumentujte.
- 4) Metoda zvolená vámi: Je na vás, jakou metodu výzkumu použijete. Vaším cílem je identifikovat stupeň znalosti místní komunity o aktivním občanství. V případě, že respondenti neví, o co se jedná, zeptejte se, co si alespoň pod tímto pojmem představují. Svoje odpovědi zdokumentujte.

Časový limit na vypracování úkolů by měl být stanoven ve výši jedné hodiny. Po jedné hodině se týmy opět setkají. Požádejte účastníky o prezentaci výsledků plynoucí z jejich malého výzkumu. Po prezentacích poskytněte prostor k dotazům. V závěru aktivity objasněte, jaké další metody výzkumu mohou být použity ve venkovských oblastech.

3.1.8. Jak propagovat svoji naplánovanou událost

Cíl:

- Účastníci umí propagovat svoji navrženou událost.
- Účastníci rozumí jednotlivým formám propagace.

Časová dotace: 60 minut

Materiály a pomůcky: případové studie, psací potřeby, papíry A4

Ideální prostředí: venkovní i vnitřní prostředí

Postup: Sdělte účastníkům, jakému tématu se budete věnovat. Rozdělte účastníky do čtyř skupin. Rozdejte každé skupině jednu případovou studii odlišných událostí. Hlavním úkolem je vytvořit strategii propagace jednotlivých navržených událostí. V průběhu aktivity jsou potřeba dva školitelé. Společně s kolegou hrajete roli „Agentury ceny služeb“. Váš subjekt má za úkol sdělovat účastníkům jednotlivé ceny služeb za propagaci. Celá aktivita je rozdělena do dvou částí.

V první části účastníci zpracovávají strategii propagace v časovém limitu 30 minut. V průběhu tohoto limitu si účastníci zjišťují jednotlivé cenové výše služeb propagace.

Případové studie mohou být navrženy následovně:

- 1) Festival mládeže: Pořádáte mládežnický festival. Cílem tohoto festivalu je nabídnout prostor mladým umělcům a umožnit jim prezentovat svoji práci. Dalším cílem je motivovat mladé lidi, aby zjistili, že mají schopnosti a talent, kteří

ostatní oceňují. Tento festival se koná v dubnu 2017. Již máte zarezervované umělce, hudební skupiny a musíte začít festival propagovat. Máte na to 6 měsíců!

- 2) Zvýšení povědomí o prevenci drog: Váš tým se rozhodl spustit kampaň, jejímž cílem je zvýšit povědomí o prevenci drog. Budete se snažit informovat mladé lidi o důsledcích užívání drog na jejich zdraví. Kampaň začne v lednu 2018 a bude trvat po dobu 6 měsíců.
- 3) Světový den osob se zdravotním postižením: Každoročně je den třetího prosince. Věnován Světovému dni osob se zdravotním postižením. Letos se bude událost konat ve vaší obci. Na události budou umělecké výstavy a simulační cvičení. Simulační cvičení bude pomáhat lidem hlouběji pochopit důležitost bezbariérovosti ve veřejném prostoru pro osoby se zdravotním postižením. Propagační kampaň by měla cílit na maximální účast lidu. Vytvořte takovou strategii, aby došlo, co k největšímu zvýšení povědomí o dané problematice.
- 4) Mezigenerační projekt: Představte si, že jste součástí mládežnické organizace. Vaší hlavní činností jsou mezigenerační projekty. Zrovna nyní na jednom z nich pracujete. Cílem projektu je naplánovat událost, která by byla atraktivní jak pro mladé lidi, tak i seniory. Aktivita by měly směřovat k tomu, aby se mladí lidé dostali do aktivního kontaktu se seniory.

Tyto případové studie pomohou účastníkům představit si reálnou situaci propagace událostí. Pomocí role Agentury cenových služeb získají účastníci interaktivní formou informace o tom, jak je finančně náročný tisk letáku, banneru, propagace v místních médiích.

Po vypracování krátké marketingové propagace se účastníci se opět setkají v konferenční místnosti. Vyzvěte skupinky k prezentaci jejich strategií propagace. Aktivita je uzavřena diskusí, jakou formou nejlépe propagovat událost. Zapisujte si jednotlivé nápady na papír.

3.1.9. Simulace realizační fáze události: Divadlo utlačovaných

Další výzva spočívá v nabytí znalostí z oblasti krizového managementu. V průběhu organizace události může nastat krizová situace, kterou je nutno vyřešit. Aby se účastníci naučili, jak se zachovat v krizových situacích, byla použita ověřená metoda Theatre of oppressed.

Cíl: Účastníci ví, jak se zachovat v krizových situacích vzniklých v průběhu organizace události.

Časová dotace: 120 minut

Materiály a pomůcky: divadelní scénáře

Ideální prostředí: větší konferenční místnost či venkovní prostor

Původní zdroj aktivity: Dle Ohany a kol. (2012) je Theatre of Oppressed (přeloženo jako Divadlo utlačovaných) soubor divadelních technik a her, které se snaží motivovat lidi k obnovení skutečného dialogu. Jedná se o vzdělávací metodu založenou Agustem Boalem v Brazílii v roce 1971. Divadelní vystoupení vytváří prostor pro účastníky nacvičovat opatření k určitým situacím. Hlavní myšlenka v této metodě spočívá v tom, že každý má schopnost jednat v samotném divadelním příběhu. Každý je zároveň herec a divák. Jedná se o formu participačního divadla. Pomáhá účastníkům řešit krizové situace a útlaky zobrazující se v příběhu. Aktivní participace jim pomáhá nalézt řešení, jak zmírnit útlaky ve scénáři. Divadlo utlačovaných patří do metody, která rozděluje tradiční spojení mezi hercem a publikem.

Postup: Vysvětlíte účastníkům, co je to Divadlo utlačovaných. Rozdělte účastníky na 4 skupiny. Každá skupina obdrží jeden scénář. Témata scénářů jsou zaměřena na organizaci událostí ve venkovských oblastech. Vytvořené scénáře jsou možné k nahlédnutí v Příloze B. Tyto scénáře byly navrženy autorkou diplomové práce. Scénáře by měly obsahovat takový počet rolí jako je počet účastníků v dané skupině. V každém scénáři musí být obsažen určitý konflikt. Tento konflikt by měl být vyvoláván jednou či dvěma rolemi. Důležitost konfliktu spočívá zejména v tom, že účastníci přemýšlí, jak předejít tomuto konfliktu či jak ho řešit.

Sdělte účastníkům, že mají časový limit na přípravu scénky 45 minut. Následně jejich úkolem bude scénku zahrát dle pokynů ve scénáři. V průběhu přípravy divadelních představení obcházejte jednotlivé skupiny a kontrolujte, zda je účastníkům vše jasné.

Po stanoveném časovém limitu vyzvěte první skupinu účastníků, aby zahráli divadelní scénku. Po skončení prvního představení je požádejte o vysvětlení konfliktu, jež byl ve hře obsažen. Poté vyzvěte ostatní účastníky, tedy diváky, aby přemýšleli nad tím, jak by se zachovali v případě ocitnutí v podobné situaci. Můžete pokládat následující otázky: *Představte si, že jste v roli organizátora, tato situace se děje...tady a teď. Jak byste tuto situaci řešili?*“ Sdělte účastníkům, že nechcete, aby vám odpovídali, ale pouze přemýšleli o řešení situace.

Po krátké pauze určené k přemýšlení vyzvěte účastníky k dalšímu kroku aktivity. Požádejte první skupinu prezentujících, aby zahráli scénku ještě jednou s jedním velkým rozdílem. V druhém kole mohou být diváci aktivní a stát se herci a změnit divadelní děj. Úkolem účastníků je změnit děj tak, aby byl odstraněn konflikt. Sdělte divákům, že pokud chtějí vstoupit do děje a změnit děj, musí se přihlásit a říct „stop“. Mohou se změnit jakékoliv role kromě jedné, která vyvolává v ději největší konflikt. Ukažte účastníkům, o jakou roli se jedná. V případě, že se divák přihlásí, zvolí roli, kterou chce hrát a vymění se s původním hercem. Z diváka se stává herec, z herce divák. Nový herec nejedná na základě scénáře, ale dle svého vědomí. Tato scénka pokračuje do té doby, než se určitým způsobem neodstraní ze scénky konflikt. Po odstranění konfliktu, vyzvěte účastníky k diskusi, co se v druhém představení stalo. Tímto způsobem probíhají i ostatní divadelní představení. Pokud se účastníci ocitnou v této situaci, mohou si vzpomenout na tuto interaktivní aktivitu a reagovat tak, aby vyřešili efektivně danou krizi.

3.1.10. Finanční aspekt projektu: Plánování rozpočtu

Cíl:

- Účastník chápe základní informace týkající se financí v projektu.
- Účastníci si umí vytvořit jednoduchý rozpočet k projektu.

Časová dotace: 90 minut

Materiály a pomůcky: pokyny na jednotlivé stanoviště, psací potřeby

Ideální prostředí: konferenční místnost s počtem stolů odpovídajícím počtu skupin

Postup: Na úvod sdělte účastníkům, že se v této aktivitě naučí, jak mají vytvořit jednoduchý rozpočet k projektu. Rozdělte účastníky do pěti skupin, vyzvěte je k tomu, aby zasedli na předem připravená stanoviště. Každá skupina si sedne ke svému stolu, kde uvidí předem připravené úkoly ke splnění. Stoly slouží jako stanoviště.

Navržené úkoly jsou následující:

- Představte si, že chcete uspořádat koncert s kapacitou 200 návštěvníků v kulturním domě ve Vaší vesnici. Diskutujte se skupinou, jaké finanční položky bude váš rozpočet obsahovat. Prosím, sepište si tyto nápady na papír.
- Přemýšlejte o osobních nákladech dívky, která má 20 let a pochází z Rumunska a dívky pocházející z Velké Británie.

- Organizujete událost ve vesnici, která má 1200 obyvatel. Daná událost se bude týkat mezigeneračního setkání. Diskutujte se skupinou, jaké finanční položky byste zahrnuli při přípravě rozpočtu akce.
- Představte si provoz malé školky nacházející se na vesnici. Kapacita školky je 40 dětí. Diskutujte se skupinou, jaký je měsíční rozpočet této školky.
- Vaše skupina jede na týdenní výlet do Francie. Naplánujte, jaký by měl být rozpočet vašeho výletu.

Sdělte účastníkům časový limit na splnění úkolů v rámci jednoho stanoviště. Doporučený čas je deset minut. V průběhu plnění úkolů, obcházejte jednotlivé stanoviště a pozorujte účastníky, případně jim objasněte otázky související s rozpočtem. Poté, co skupiny splní úkol na daném stanovišti, mění se pozice a účastníci plní úkol rozdílný. Aktivitu zakončete závěrečnou diskusí. Diskutujte s účastníky o úkolech na jednotlivých stanovištích.

Následuje druhá část aktivity. Poskytněte účastníkům informace prostřednictvím prezentace o tom, jak vytvořit rozpočet k událostem, které chtějí plánovat na venkově. V tomto vzdělávacím je navržena kombinace formálních a neformálních metod vzdělávání.

3.1.11. Nauč se základy fundraisingu

Organizace událostí na venkově je specifická v tom, že je mnohdy jednodušší nalézt sponzory, než je tomu ve městě. Z tohoto opodstatněného důvodu je dobré naučit účastníky vzdělávacího semináře základy Fundraisingu.

Pelikánová (2006) popisuje fundraising jako soubor činností, jejímž výsledkem je nejen získání peněžních prostředků, ale také takových prostředků jako například poskytnutí pronájmu zdarma, zapůjčení židlí od obce a mnohé další. Dárci by měla poskytnutá podpora přinést zejména dobrý pocit. Zdrojem poskytnuté podpory může být jednotlivec, rodina, nadace, nadační fondy, orgány veřejné správy, fondy EU či firma. Dárcovství může mít různou podobu jako například poskytnutí daru, odkaz v závěti, příspěvek v podobě členského poplatku, zapůjčení prostor, zapůjčení techniky, poskytnutí slevy při nákupu zboží.

Navržená metoda v oblasti fundraisingu byla vytvořena ve spolupráci s expertkou Magdalénou Špačkovou zastupující České centrum fundrasingu. V další části podkapitoly jsou uvedeny základní informace o metodě a její detailní postup.

Cíl:

- Účastníci rozumí pojmu fundraising.
- Účastníci vědí, jak využít metody fundraisingu pro jejich projekt.

Časová dotace: 90 minut**Materiály a pomůcky:** připravené případové studie, psací potřeby, papíry**Ideální prostředí:** konferenční místnost či venkovní prostředí s židlemi/lavičkami**Postup:** Expertka má nejprve krátkou prezentaci, kde popisuje účastníkům, co je to fundraising, jakými vhodnými způsoby komunikovat s dárci, jaká je motivace dárců. V průběhu prezentace expertka rozdává účastníkům vytištěné materiály o tématu, do kterých si mohou vepisovat poznámky.

Po prezentaci dochází k rozdělení účastníků do čtyř skupin. Každá skupina dostane jednu případovou studii události. Úkolem účastníků je diskutovat, jak by získali sponzory a jaké metody fundraisingu by použili při organizaci události. Navrženým zadáním mohou být události jako je dětský karneval, jednodenní čištění lesů, bleší trh, celodenní dětský den s edukačním charakterem. Na vypracování úkolů expert stanoví časový limit 30 minut. Po splnění úkolů účastníci prezentují své nápady. Aktivita je ukončena diskusí.

3.1.12. Navrhni svůj vlastní projekt v síti Šťastné komunity

Jedním z výstupů vzdělávacího projektu Happy Community bylo navrhnout projekty v podobě událostí, které chtějí účastníci vzdělávacího semináře implementovat ve venkovských oblastech, konkrétně ve své komunitě.

Cíl:

- Účastníci využijí nově získaných znalostí a jsou schopni vytvořit návrh projektu.

Časová dotace: 4 hodiny**Materiály a pomůcky:** lepicí barevné papíry, psací potřeby, papír formátu A2.**Ideální prostředí:** konferenční místnost**Postup:** V úvodu aktivity vyzvěte účastníky k tomu, aby na malé barevné papíry napsali typ události, který si myslí, že komunita potřebuje. Účastníci napíší své myšlenky na papír a následně ho nalepí na připravený papír formátu A2. Začněte číst jednotlivé nápady a společně ve spolupráci účastníků je seskupujte do několika oblastí. Skupiny by měly být vytvořeny na základě určitých spojitostí, například události týkající se hudby, marketingu, sportu, dobrovolnictví, inkluze. Na základě této činnosti vznikne několik skupin události se stejným tématem. Vyzvěte účastníky, aby vytvořili skupiny na základě

rozdělení jejich nápadů. Po vytvoření skupin, sdělte účastníkům jejich úkol. Úkolem skupiny je vypracovat strukturu návrhu události. Každé skupině rozdejte dokument obsahující následující údaje potřebné k vyplnění:

- Název projektu (Zvolte takový název, aby byl výstižný a aby oslovil cílovou skupinu).
- Krátký popis plánovaného projektu (Maximálně 10 vět, které vystihují koncept projektu).
- Cíle projektu (Vzpomeňte si na náš workshop, jak stanovit cíle. Nezapomeňte na metodiku SMART).
- Potřeba komunity (Každý projekt by měl vzniknout na základě potřeby. Před vznikem nápadu, přemýšlejte nad tím, co potřebují obyvatelé vaší vesnice).
- S kým budete spolupracovat na organizaci dané události (Naučili jste se taktéž, že je důležité pracovat v týmu, napište, kdo bude součástí vašeho týmu a proč).
- Rozpočet projektu (Vytvořte jednoduchou tabulku, jež bude obsahovat předpokládané finanční výdaje a příjmy).
- Předpokládané výstupy (Výstup projektu si můžete představit jako konkrétní výsledek, jež v daném projektu vznikl. Výstupem může být například počet vzdělávacích seminářů, vydaných publikací atd.)
- Rizika (Každý projekt může přinést určitá rizika. Pokuste se identifikovat rizika vaší navrhované události. U každého rizika napište, jak mu můžete předejít či vyřešit v případě vzniku).
- Možné příležitosti (Přemýšlejte taktéž nad tím, jaké příležitosti se mohou vyskytnout před projektem, v průběhu projektu či v rámci diseminace výsledků).
- Hlavní aktivity (Sepište si přesný rozpis aktivit, které budou probíhat v rámci vaší události).
- Předpokládané výsledky a dopady organizace událostí (Přemýšlejte nad měřitelnými výsledky projektu a také nad tím, jaký dopad může mít vaše událost na místní komunitu a venkovský region, ve kterém žijete).

Sdělte účastníkům čas na vypracování tohoto úkolu. Je vhodné stanovit účastníkům na vypracování úkolu celé dopoledne, to znamená minimálně čtyři hodiny. V průběhu plánování jednotlivých událostí, pomáhejte skupinkám v plnění úkolu. V následujícím vzdělávacím bloku, požádejte účastníky, aby prezentovali své vysněné události. První část prezentace spočívá pouze v tom, aby účastníci sepsali na papír základní informace

o jejich projektu. Požádejte účastníky, aby vylepili své projekty na zdi v konferenční místnosti. Úkolem účastníků je, aby pročetli návrhy událostí a přidávali otázky či připomínky k daným projektům pomocí lepení barevných papírků. Po poskytnutí zpětné vazby, sdělte účastníkům, aby si každá skupina vzala zpět svůj návrh projektu a prodiskutovali zpětnou vazbu, kterou obdrželi. Stanovte jim časový limit třiceti minut pro zapracování zpětné vazby do zhotovení finální podoby projektového návrhu. Po stanoveném limitu požádejte účastníky o prezentaci navržených událostí před komisí. Doporučením je vytvořit hodnotící komisi ze školitelů, kteří doposud vedli dané aktivity. Komise nehodnotí, který projektový záměr je lepší. Jednotliví členové komise pouze kladou otázky, jež vedou k zamyšlení autorů, jak se daný projektový návrh může zlepšit.

3.1.13. Závěr projektu

V průběhu sedmi dní účastníci nabyli znalosti z oblasti venkovského rozvoje, projektového managementu a aktivního občanství. Získali kompetence vedoucí k samostatnému plánování a realizace událostí na venkově. Cílem realizace kulturních akcí je zvýšit atraktivitu lokality, zlepšit vztah mezi jednotlivými generacemi, poskytnout prostor obyvatelům ke vzájemné socializaci. V této kapitole byly navrženy metody vzdělání, jež mohou být aplikované i v dalších vzdělávacích projektech či v rámci školní výuky. V závěrečné části diplomové práce probíhá diskuse o možné implementaci navržených metod do předmětů v rámci oboru Rozvoje venkova na Mendelově univerzitě. Vyhodnocení dopadu jednotlivých vzdělávacích metod je k naleznutí v kapitole Výsledky dotazníkového šetření.

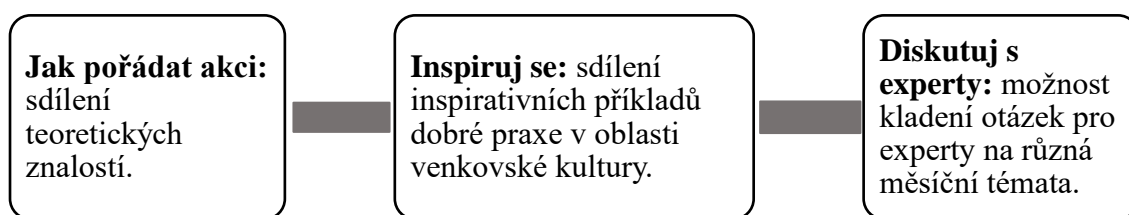
3.2. Návrh nástroje předávání znalostí 2: Webové stránky Šťastná komunita

V teoretické části diplomové práce byly zmapovány webové portály poskytující radu občanům, jak zorganizovat kulturní akci ve venkovských oblastech. Autorka práce usoudila, že není dostatek jednoduše dohledatelných zdrojů, a proto dochází k návrhu nástroje transferu znalostí. Pokud bude obyvatel venkova dostatečně informován a bude mít aktivní zájem uspořádat událost, je předpokladem, že kulturní akce bude realizována. Jednotlivé události mohou oživit venkov, vytvářet místo pro setkávání obyvatel se společným zájmem, posilovat soudržnost obyvatel uvnitř komunity.

V současné době se řadí internet mezi nejsilnější zdroj informací. Mnoho lidí vyhledává pomocí internetu informace, komunikuje s ostatními, sdílí své zkušenosti, čerpá inspirace. Dle autorky je žádoucí, aby existoval nástroj sdílení znalostí, dobré praxe v oblasti organizování kulturních akcí ve venkovském prostoru. Navrženým nástrojem jsou webové stránky Happy Community (www.happycommunity.eu). Tento portál je v anglickém jazyce, a tudíž je cílen na mezinárodní prostředí. Z důvodu zvýšení dopadu na Českou republiku, byly vytvořeny další webové stránky nesoucí název Šťastná komunita (www.stastnakomunita.cz). Struktura českých webových stránek je následně prezentována v diplomové práci.

Cílem webového portálu je šířit znalosti a informace mezi občany České republiky z oblasti projektového řízení neformální formou, která by mohla zaujmout a motivovat k tomu, aby se stali aktivními občany a přispěli tak k rozvoji svého bydliště.

Webové stránky vznikly jako součást výstupu vzdělávacího projektu Happy Community. Veškeré informace, jež účastníci sedmidenního vzdělávacího kurzu nabyli, jsou shrnuty do obsahu těchto stránek a přeloženy do českého jazyka. Hlavní předpokládanou funkcí této formy prezentace je sdílení informací z oblasti venkovské kultury, plánování událostí. Další funkcí je motivovat návštěvníky prostřednictvím příkladů dobré praxe, k organizaci vlastní událostí. Navržený portál je rozdělen do tří hlavních kategorií, které jsou graficky vyobrazeny v obrázku níže.

Graf 1: Základní kategorie webových stránek (Zdroj: vlastní)

Jednotlivé skupiny reprezentují balík určitých informací. Skupiny jsou vzájemně propojeny. Návštěvník stránky zjistí, jak si naplánovat svůj vlastní projekt, který chce realizovat ve své obci. Zároveň se může inspirovat příklady dobré praxe a zeptat se experta na jakékoliv otázky týkající se plánované události nebo projektu. Jednotlivé kategorie jsou detailně popsány v následujících podkapitolách. Webové stránky jsou naplněny takovým obsahem, který je srozumitelný pro čtenáře a nejsou zahlceny složitými pojmy, jejichž definici by museli návštěvníci vyhledávat na jiných webových

portálech. Portál je určen nejen pro motivované občany, neziskové organizace, starosty, ale taktéž například pro podnikatele ve venkovských oblastech, jež chtějí přilákat turisty do dané lokality. Příkladem těchto akcí mohou být například události s nádechem tradice, připravené víkendové akce, trhy s místními produkty. Při úspěchu akce mohou být tyto aktivity opakovány a může být tak zajištěn finanční příjem pro venkovský region.

3.2.1. Kategorie č. 1: Jak pořádat akci

Tato kategorie patří návštěvníkům webových stránek, kteří chtějí získat znalosti a rady o tom, jak zorganizovat událost menšího charakteru ve venkovské komunitě. Prostřednictvím tohoto nástroje sdílení znalostí si návštěvníci uvědomí, jaké mohou být dopady lokálních akcí na rozvoj venkovského prostoru, sousedských vztahů a na komunitu.

Teoretické poznatky jsou shrnuty do odlišných částí. Jednotlivé části tvoří soubor informací vedoucí k cíli sdílení znalostí, díky kterým občané zorganizují událost. Tato hlavní kategorie obsahuje devět odlišných podkategorií. Hlavní myšlenka jednotlivých podkategorií je popsána v následujícím textu.

Zjištění potřeb komunity

V průběhu plánovací fáze události je nutné, aby byly identifikovány cílové skupiny dané akce a analyzovány jejich potřeby. Prostřednictvím této části webových stránek se návštěvníci dozví, jak udělat průzkum potřeb. V této kategorii jsou zahrnuty i pozitivní dopady kulturních akcí. Návštěvníci jsou na začátku textu motivováni, že se právě oni stávají aktivními občany v rámci „mise Šťastná komunita“. Webový nástroj je určitým rádcem, který návštěvníky provází v jejich úkolu a vede ke splnění úspěšné mise a k pozitivnímu dopadu na místní občany a venkovský region. V této podkategorii dochází k popisu metod jako je dotazníkové šetření, individuální hloubkové rozhovory, skupinové diskuse, získání informací ze statistik a dalších zdrojů dostupných na internetu či v tištěných publikacích. Webový portál je určen pro začátečníky, a proto zde nejsou uvedeny jiné metody k zjištění potřeb vybraných skupin obyvatel.

Stanovení cílů akce

Při plánování události je důležité, aby byl stanoven cíl dané akce. Tato část webových stránek obsahuje rady a tipy, proč je potřebné stanovit si cíle. Návštěvník se dozví, jakým způsobem si cíle stanovit. Jsou zde obsaženy i příklady cílů k vzorovým událostem. Získají informace, že cílem organizace události může být například podpora sousedských

vztahů, zvýšení zájmu obyvatel o určité téma, připomenutí historického milníku a další. V této kategorii jsou k nalezení motivační citáty. V textu je čtenářům štěpována myšlenka, že jedním z faktorů úspěchů je stanovení takového cíle, který se týká naší oblasti zájmu a tužeb, je reálný a uspokojí potřeby komunity i naší osobnosti.

Vytvořte si svůj tým

Žádný projekt se neobejde bez silného týmu. Čtenáři dalšího bloku se dozví, jak zjistit, kolik potřebují lidí v týmu, jak získat dobrovolníky na danou akci, jak je motivovat k výkonu a jak být dobrým vedoucím. Informace byly čerpány zejména z publikace s názvem „Jak vést svůj tým“ od autora Františka Bělohlávka. Znalosti nejsou předávány pouze na základě teoretických poznatků, ale jsou zde předávány i osobní zkušenosti autorů webových stránek s vedením týmu. Prostřednictvím osobních zkušeností se mohou čtenáři poučit z chyb druhých a vzít v potaz určité faktory související s výběrem týmu a vedením členů.

Vytvoř si plán své události

Tato kategorie obsahuje doporučení, jak si naplánovat svou událost do detailu před samotnou realizací. Hlavním úkolem je jasná identifikace jednotlivých aktivit a jejich návaznost. Čtenáři si uvědomí náročnost naplánovaných činností. Výstupem kategorie je tvorba projektového plánu. Návštěvníci si mohou stáhnout dokument, do kterého si mohou vepisovat naplánované činnosti. V odborném projektovém řízení se naskýtá celá řada dokumentů, díky nimž si hlavní koordinátoři mohou detailně naplánovat projekt. Jelikož se jedná o webové stránky určené pro začátečníky, nevyskytují se zde odborné dokumenty, ale zjednodušená verze plánovacího nástroje.

Plánování rozpočtu

Nedílnou součástí projektového cyklu je vytvoření rozpočtu. Návštěvníci webových stránek budou obohaceni o znalosti v této oblasti. Informace opět neobsahují složité pojmy. Jedná se pouze o rady a tipy, jaké položky by měl rozpočet obsahovat. Tato kategorie obsahuje dokument, který je možno použít na naplánování jednoduchého rozpočtu. V daném dokumentu je možnost zapisování předpokládaných a reálných nákladů. Uživatelé si mohou jednoduchým způsobem porovnat plán se skutečností a na základě tohoto si vyvodit další závěry. Pro názornou ukázkou autoři webových stránek uvádí taktéž modelový rozpočet události. V další části textu dochází k poskytnutí rad, jak získat finance či jiné příspěvky pomocí metody fundraising. Je známé, že na vesnicích jsou silnější sociální vazby mezi jednotlivými obyvateli, než je tomu ve

městě. Z tohoto důvodu je vhodné zařadit do plánování události i tento způsob získávání finančních a jiných dalších prostředků. Koordinátoři události mohou ve venkovských oblastech získat důvěru druhé strany a přesvědčit je o potřebě implementace dané kulturní akce. U plánování menších událostí není předpokládáno, že cílem bude získání zisku. Z tohoto důvodu je vhodné oslovit potenciální dárcy a zajistit například pronájem místnosti zdarma, poskytnutí židlí a další.

Propagace

Každý projekt, ať už menšího či většího charakteru, se musí propagovat. Bez propagace by se o události či projektu nikdo nedozvěděl. Hlavním cílem této kategorie je sdělení informací o tom, jakými způsoby je možné propagovat plánovanou událost a s jakým časovým předstihem. Tato část webových stránek obsahuje rady, jak oslovit místní média, jakými způsoby komunikovat s občany o nadcházející události a na co si při dané komunikaci dát pozor. Důležitou část této kategorie tvoří seznam webových stránek, díky nimž je možné vytvořit si zdarma plakát sloužících k propagaci akce. Jedná se o jednoduché nástroje, se kterými zvládnou vytvořit propagační dokumenty i úplní začátečníci.

Krizový management

Při plánovacích přípravách i v průběhu samotné realizace se mohou vyskytnout určité krizové situace. Při vyskytnutí prvotních potíží se mnohdy koordinátoři akcí zaleknou a přestanou na dané události pracovat. V popisované kategorii krizového managementu se potenciální vedoucí událostí dozví, jak předcházet nepříjemným situacím či jak krizové situace vyřešit v případě výskytu. Zároveň nabydou znalosti, jaké povolení mohou potřebovat k organizaci dané akce, jako například povolení od jednotlivých úřadů, majitele pozemků a další. Tato kategorie obsahuje rady, jak v rámci dané akce zajistit bezpečnost všech zúčastněných návštěvníků. Pomocí možných příkladů krizových situací, dochází ke sdělení doporučujících informací, jak problémům předcházet či jak vzniklé problémy řešit.

Evaluace

Před konáním samotné akce je velice důležité zvolit si evaluační metody. Čtenáři se dozví, co si představit pod pojmem evaluace a jak změřit úspěch akce. V této kategorii se nachází ucelený soubor informací týkající se srovnání plánovaného rozpočtu a reality, jak vyhodnotit implementaci klíčových aktivit, jak zhodnotit jednotlivé dopady vzniklé

realizací konkrétní akce. V textovém souboru jsou k nalezení doporučující nástroje vedoucí ke zjištění zpětné vazby od účastníků dané akce.

Šíření informací o akci

Jednou z dalších projektových fází je diseminace výstupů. Aktivní občan, který chce zorganizovat určitou akci, by si měl uvědomit, že po ukončení události, je potřeba šířit informaci o dané akci. V této další části webové prezentace se potenciální koordinátoři akcí dozví informace, jak vytvořit krátký článek o průběhu, jednoduchý blog či jaké jsou další nástroje pro diseminaci projektových výstupů. Návštěvník má možnost přečíst si, že důležitá je fáze poděkování všem zapojeným subjektům, ať již účastníkům dané akce, dobrovolníkům, pracovnímu týmu, dárcům, médiím či dalším partnerům. Blok teoretických znalostí je ukončen motivačními citáty.

3.2.2. Kategorie č. 2: Inspiruj se

Cílem druhé kategorie je sdílení příkladů dobré praxe z oblasti kulturních akcí. Textový obsah není vytvořen autory webových stránek. Veškeré uvedené texty jsou dílem návštěvníků. Jsou to právě oni, kteří se chtějí podělit o svůj příběh úspěšné události. Zveřejněním události chtějí inspirovat ostatní návštěvníky webových stránek. V případě, že se chce někdo podělit o úspěšný příběh, musí nejprve kontaktovat osoby zodpovídající za chod stránek a následně vyplnit dokument (viz jeho struktura v Tabulce 2). Je nutné, aby se drželi dané struktury dokumentu. Tato struktura byla zvolena z důvodu vyšší přehlednosti popisu události. Levá strana obsahuje definované otázky, druhá část dokumentu slouží jako vzorový příklad, jakým způsobem je možné interpretovat informace. Vzorová událost byla zorganizována na základě nabytí znalosti ze vzdělávacího semináře, autorkou diplomové práce.

Tabulka 2: Struktura událostí dobré praxe

Název události:	Lesní dětský karneval
Krátký popis (max. 10 vět):	V listopadu 2016 se konal v obci Vidče lesní dětský karneval s edukačním charakterem. Karneval byl zorganizován členy neziskové organizace Brno for you. Myšlenka události spočívala v organizaci příjemného odpoledne pro děti a rodiče formou karnevalu. Událost byla rozdělena na dvě hlavní aktivity. V rámci první aktivity děti měly k dispozici parket, kde tančily na dětské písničky a zároveň si mohly

	hrát hry. Druhá část aktivity se konala v předsálí pronajatého kulturního domu. Pro děti bylo připraveno pět stanovišť s různými úkoly. Na dětských dnech většinou děti musí sbírat razítka a teprve poté za odměnu něco dostanou. U této události byla zvolena opačná strategie. Děti mohly navštívit kterékoliv stanoviště a následně za splněný úkol obdržely odměnu. V průběhu karnevalu probíhaly další doplňující aktivity, podrobný rozpis činností naleznete níže v textu.
Cíle:	Děti se odpoutají od moderních technologií, vyplní svůj volný čas hraním vzdělávacích her, tancováním.
Potřeba:	Nedostatek aktivit pro děti v dané obci.
S kým jsem událost realizoval/a:	Tuto událost naplánoval tým neziskové organizace Brno for you. Je dobré, aby se před samotnou událostí detailně rozdělily úkoly mezi členy týmu. Celkově bylo v našem týmu 5 aktivních členů, kteří se podíleli na přípravách.
Rozpočet:	Při plánování samotné události se organizační tým shodl na tom, že je potřeba udělat rozpočet minimální. Celkový rozpočet na celou akci byl předpokládán ve výši 5500 Kč. Rozpočet obsahoval následující položky: Pronájem kulturního domu: 3000 Kč Odměny pro děti za splněné úkoly: 1000 Kč Zapůjčení hudební techniky + DJ: 1500 Kč
Příjem:	Organizační tým se rozhodl nevybírat žádné vstupné. Z tohoto důvodu byl příjem nulový a vše bylo financováno z rozpočtu pořádající neziskové organizace.
Riziko:	Malý počet návštěvníků a s tím snížené očekávané výstupy.
Příležitosti:	Možné příležitosti spočívaly v podobě možnosti využití fundraisingu, jako oslovování firem, jež by poskytly odměny pro děti zdarma.
Hlavní aktivity:	14:00 – oficiální uvítání účastníků akce 14:00 – 17:30 – připravené hry na stanovištích 15:00 – první vystoupení tanečnicků 16:30 – druhé vystoupení tanečnicků 14:00 – 17:30 – volná zábava dětí na parketě + doprovodné hry

	17:30 – ukončení akce Doplňující program (po celou dobu trvání akce): Praktická ukázka okrasného vyřezávání ovoce a zeleniny.
Výsledek:	Pozitivně naladěni návštěvníci, motivováni zorganizovat taktéž něco ve své obci. Dalším výsledkem bylo šíření znalostí mezi děti, jak se recykluje či využívá odpad pro další použití.

Zdroj: vlastní

Tvůrci kulturních akcí by měli zaslat společně s psanou strukturou i fotografie dokumentující průběh dané události. Sdílení příkladů dobré praxe je vhodným nástrojem, jak inspirovat další občany. Zveřejněním úspěšných událostí dochází k propagaci daného nápadu, jednotlivce, neziskové organizace či dalšího subjektu, pod kterým byla událost organizována.

3.2.3. Kategorie č. 3: Diskutuj s experty

Tato poslední kategorie dává prostor návštěvníkům k otázkám. Jednou měsíčně bude na webových stránkách napsáno jméno, kdo bude expertem následující měsíce. V průběhu měsíce budou moct návštěvníci zasílat na kontaktní adresu otázky. Stanoví se předem termín, kdy se sběr otázek uzavře. Následně se vypracovaný soubor daných otázek zašle expertovi.

Úkolem experta je poskytnutí odpovědí na dané otázky. Následně se zveřejní vypracované odpovědi na webové stránky. Tyto záznamy zde budou uchovány, což znamená, že si návštěvník může pročíst i diskusi z předchozích měsíců. Tým správců webových stránek bude oslovovat experty s dostatečným předstihem. Experti budou voleni různorodě, avšak vždy se jejich pole působnosti bude týkat venkovských oblastí, rozvoje venkova, organizace akcí nebo aktivního občanství.

3.2.4. Hodnocení efektivity webových stránek

Popularita webových stránek bude hodnocena pomocí několika indikátorů. Nejznámější hodnotícím ukazatelem je statistika počtu návštěvníků. Tento ukazatel nám však nesdělí, zda návštěvníci opravdu čtou textový obsah a budou nabyté znalosti aplikovat do praxe. Jak již bylo zmíněno, webové stránky obsahují tři základní kategorie. Jedna z kategorií jsou úspěšné kulturní akce. Úspěšnost webových stránek může být hodnocena četností přidávání vzorových akcí do této kategorie či množstvím otázek

v kategorii Diskutuj s experty. Jelikož budou webové stránky naplněny textovým obsahem teprve 20.5.2017 není zatím hodnocena jejich úspěšnost, a proto nemůžeme změřit efektivnost dané stránky.

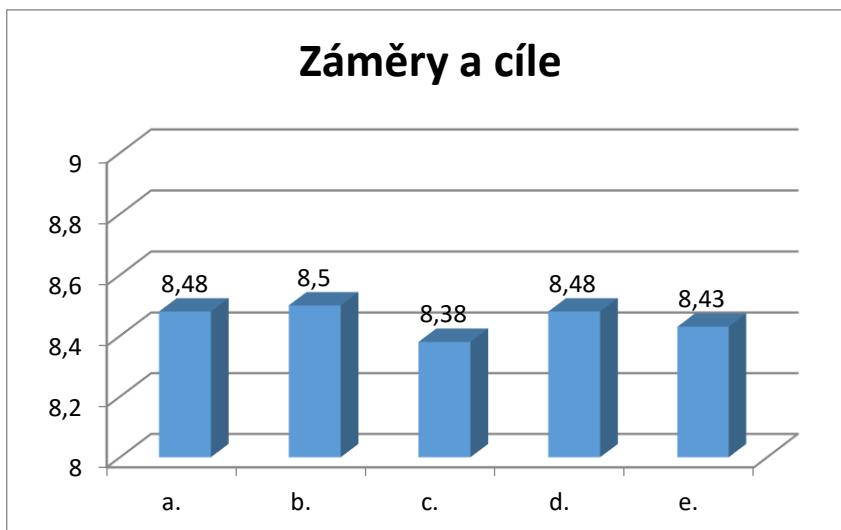
3.3. Výsledky dotazníkového šetření

Navržené metody neformálního vzdělávání byly zhodnoceny samotnými účastníky projektu Happy Community. Každý z účastníků obdržel dotazník, jehož cílem bylo získat zpětnou vazbu o vzdělávacím pobytu. Níže je možné shlédnout celkovou spokojenost s cíli a záměry projektu, kde byla bodová stupnice 0 – 10 bodů, přičemž čím vyšší hodnota, tím kvalitněji byl cíl a záměr naplněn. V další části kapitoly jsou citovány některé odpovědi z evaluačních dotazníků, vždy je k nim přiřazena i otázka z tohoto dotazníku. Dotazník byl zaměřen nejen na použité vzdělávací metody, proces učení, ale také na praktické věci týkající se ubytování, stravy a další. Praktické záležitosti nebyly považovány za relevantní ke stanovenému cíli diplomové práce, a proto vyhodnocení této části dotazníku není uvedeno. Dotazníky byly anonymní.

1) Jak bylo z vašeho pohledu naplněno následujících cílů?

- a. Trénovat mladé lidi v oblasti projektového managementu = **8,48**
- b. Motivovat mladé lidi být aktivními občany ve své komunitě a začít organizovat malé projekty a kulturní akce na venkově = **8,50**
- c. Mít prostor sloužící k výměně znalostí, zkušeností a informací v oblasti projektového managementu = **8,38**
- d. Umět navrhnout projekty v rámci konceptu (Šťastné komunity) = **8,48**
- e. Vytvořit neformální síť aktivního občanů s cílem násobit projekty/události v rámci komunity = **8,43**

Z výše uvedených dat vyplývá vysoká kvalita vzdělávacího kurzu. Hodnoty se pohybují v rozmezí 8,38 – 8,50, z čehož vyplývá velká vyváženost mezi jednotlivými cíli. Celkově lze z dat vyvodit velkou spokojenost samotných účastníků projektu.

Graf 2: Naplnění stanovených vzdělávacích cílů z pohledů účastníků (Zdroj: vlastní)

Druhá část dotazníku obsahovala textové odpovědi. Otázky byly zejména zaměřeny na vzdělávací aktivity a samotné vzdělávání účastníka. Níže v textu jsou uvedeny vybrané čtyři odpovědi k jednotlivým otázkám. V závěru této kapitoly dochází ke slovnímu hodnocení všech dotazníků.

1) Obecně, do jaké míry reflektoval seminář Vaše potřeby a očekávání?

„Byla to pro mě opravdu skvělá zkušenost. Myslím si, že trénink splnil veškeré očekávání, které jsem si stanovil/a.“

„V podstatě byla náplň semináře velmi blízko mým očekáváním. Chtěl/a bych mít více praktických zkušeností s vytvářením aktivit pro projekt Šťastná komunita“.

„Jednalo se sice o malý projekt, ale velmi dobře naplánovaný a efektivní, což velmi dobře korespondovalo s mými potřebami a očekáváním.“

„Byla to pro mě opravdu skvělá zkušenost. V prvním momentu jsem nečekal/a, že by se mohlo jednat o tak dobrý projekt, ale všechno bylo skvělé: organizace, školitelé, místo, lidé, jídlo.“

2) Jak jsi všeobecně hodnotil/a použitou metodologii semináři se zaměřením na stanovené cíle vzdělávacího projektu?

„Metodologie jako taková se mi líbila, všechno bylo dobře vysvětleno. Hry i workshopy byly aktivní celou dobu, tudíž nebyl čas se nudit.“

„Metodologie se strefila do cílů, nicméně by experti neměli používat PowerPoint, myslím si, že nikdo ze skupiny si mnoho z Fundraisingu nepamatuje.“

„Myslím, že interaktivita workshopů nám pomohla pochopit, že spolupracovat jako skupina je základním předpokladem pro dosažení dobrých výsledků při řízení projektů a akcí. Takže metodika byla velmi účinná.“

„Domnívám se, že cíle semináře byly splněny a že skupina si byla velmi blízká, a to i navzdory tomu, že se postupně vytvářely menší skupinky.“

3) Jak hodnotíte vzdělávací seminář v oblasti poskytnutí informací o programu Erasmus+?

„Myslím si, že nám seminář poskytl dobré zázemí, nicméně někdy bylo informací mnoho. Myslím si, že někteří lidé, kteří již měli za sebou určité vzdělání či nabyté zkušenosti, budou mít menší problémy vstřebat všechny informace, které jsme získali.“

„Myslím si, že jsme se naučili spoustu užitečných informací o plánování projektů a já se cítím mnohem více sebevědomá. Informace o Erasmus+ až tak moc ne, ale sebevědomí celkově.“

„Měli jsme informace o všem, z mého pohledu bylo všechno na vysoké úrovni.“

„Veškeré zázemí nám bylo poskytnuto, jen pár drobností na doplnění: Pomocí jednoduché struktury Erasmus+, která byla představena, polovina lidí neví, o čem je řeč a chápu jej špatně. Chtěl/a bych diskutovat o klíčových kompetencích druhý den, aby účastníci mohli přemýšlet o procesu učení každý den.“

4) Jak hodnotíte jednotlivé vzdělávací bloky z pohledu poskytnutí prostoru ke sdílení názorů a nápadů mezi účastníky a rozvíjení nových znalostí?

„Myslím si, že prostoru jsme měli dostatek. Nicméně na projektu byla nefunkční internetové připojení. V případě funkčnosti by měl každý šanci sdílet veškeré věci, co se naučil/a.“

„Na začátku jsme měli prostoru a času dostatek. Ke konci projektu už volného času bylo méně, hlavně mezi začátkem a koncem aktivity.“

„Z mého pohledu jsme měli dostatek prostoru ke sdílení našich zkušeností.“

„Všichni jsme měli možnost vyjádřit své nápady. Získali jsme také možnost učit se od lidí s více zkušenostmi.“

5) Jak hodnotíte svůj vlastní proces učení během semináře?

„Ze začátku bylo velmi těžko absorbovat takové množství informací, nicméně s postupem času se to zlepšovalo, což mi pomohlo a mohl jsem se aktivněji zapojit.“

„Myslím si, že některá témata byla daleko více zajímavá než jiná, a to bylo velmi dobře pro vyčištění mojí mysli a zjištění, jaké jsou moje oblasti zájmu.“

„Myslím si, že motivačně-inspirativní den mi otevřel nové možnosti učení, nicméně někdy těch informací bylo až příliš.“

„Téměř celá teoretická část korespondovala s mým studiem, nicméně si myslím, že jsem získal větší sebevědomí při prezentování mých názorů. Ze začátku semináře pro mě bylo velmi těžké mluvit před skupinou a prezentovat moje nápady. Na konci semináře jsem s tím neměl nejmenší problém.“

6) Jak hodnotíte roli skupiny s ohledem na Váš vlastní proces učení?

„Skupina byla velmi rozdílná. Bylo velmi zajímavé být členem takové skupiny a spolupracovat v ní. Získal jsem cenné znalosti.“

„Všichni účastníci, včetně trenérů a organizátorů, byli skvělí. Bylo velmi snadné navázat kontakty a konverzovat, protože byli všichni velmi přátelští.“

„Několikrát to úplně nefungovalo, jak by mělo, nicméně myslím si, že většina z nás se snažila, jak nejlépe mohla být aktivní a sdílná.“

„Líbí se mi pracovat ve skupině, protože to pomáhá vytvořit nové nápady. Myslím si, že všichni účastníci projektu měli zájem se zapojit do spolupráce.“

7) Jak hodnotíte roli workshopů s ohledem na Váš vlastní proces učení?

„Velmi se mi líbilo, jak byl vytvořen rozvrh aktivit, to ve mně evokovalo velký kus profesionalismu a efektivity.“

„Workshopy přinášely přesně, co měly, a to naučit mě to, co bych měl z tréninku získat.“

„Celkově dobré, líbily se mi příležitosti pracovat ve skupinách a učit se od ostatních. Chtěl/a bych navrhnout více povzbuzení pro skupinu, více zpětných vazeb, nicméně to záleží na skupině.“

„Během workshopů jsem byl schopen posunout sám sebe, tak abych byl schopen přicházet s novými nápady.“

8) Co považujete za svoji novou budoucí výzvu jako aktivní občan/školitel/trenér?

„Pro mě je výzva napsat a uskutečnit vlastní projekt pod Erasmus+, chtěl bych zorganizovat skvělé semináře, jako je tenhle.“

„Chtěl bych se stát trenérem po tomhle semináři, mohu říci, že tento projekt změnil ve spoustě věcí můj pohled.“

„Cítím se daleko více připraven nabídnout moje zkušenosti k pomoci a zlepšení mojí vlastní komunitě, ve které žiji.“

„Chtěl bych být aktivním školitelem nebo trenérem! Myslím tím, že bych chtěl být aktivní ve vzdělávacím sektoru (skrz asociace/kurzy/semináře).“

Účastníci obdrželi evaluační dotazník poslední den vzdělávacího projektu. Prostřednictvím zhodnocení výsledků se organizační tým dozvěděl, jak hodnotí účastníci vzdělávací kurz v různých oblastech. Pro diplomovou práci je klíčové pouze zhodnocení vzdělávacích metod a procesu učení jednotlivců. Dotazník byl vyhodnocen bezprostředně po vzdělávacím kurzu, a to školiteli a organizačním týmem Brno for you.

Nejprve byl dotazník směřován na zjištění, jak se splnilo očekávání účastníků. Před jakýmkoliv vzdělávacím seminářem či určité činnosti má každý z nás určité očekávání. Každý účastník měl očekávání a představy odlišné, avšak očekávání byly naplněny.

Při zhodnocení neformálních metod vzdělávání, bylo zjištěno, že se účastníkům líbila interaktivita vzdělávacích bloků.

Ve většině aktivit účastníci pracovali v týmu, což bylo hodnoceno jako pozitivum. Mnoho aktivit bylo uzavřeno diskusí či prezentací výsledků určitého úkolu. Účastníci v dotazníku často zmiňovali, že získali dostatečný prostor pro sdělování jejich názorů. Z odpovědí bylo jednoznačné, že po vzdělávacím semináři jsou účastníci sebevědomější v prezentování. Negativní zpětná vazba se týkala vzdělávacích aktivit o programu Erasmus+. Tři z účastníků sdíleli názor, že aktivita nebyla dostatečně objasněna. V odpovědích se vyskytly i reakce týkající se internetového připojení. V průběhu vzdělávacího projektu signál internetu nebyl dostatečný. Účastníci sdíleli názory, že by bylo vhodné mít internetové připojení z důvodu možnosti sdílení informací a znalostí, které nabyli v průběhu aktivit. Pro další účely je vhodné popřemýšlet nad tímto problémem a poskytnout účastníkům internetové připojení.

Z pohledu autorky diplomové práce by mohlo dojít k uspokojení individuálních potřeb i možná většího vzdělávacího dopadu. V dotaznících se objevily dvě odpovědi, že účastníkům nebylo poskytnuto dostatek volného času.

Účastníci často zmiňovali, že jim vzdělávací kurz dodal sebevědomí a snížil jim obavy projevovat své názory. Kurz jim dle odpovědí dal prostor k tomu, aby si více prosadili svůj názor nejen ve své komunitě, ale i ve svém okolí přátel či rodiny. V rámci dotazníku

byla hodnocena i role skupiny s ohledem na proces učení jednotlivce. Třem účastníkům nevyhovovala forma spolupráce ve skupině, argumentace spočívala ve výběru týmu. Nutno podotknout, že rozřazování účastníků bylo náhodné. Avšak dva ze tří přiznali, že je tato práce posílila i přes diverzitu ve skupině. U ostatních účastníků se objevovaly pozitivní reakce.

Poslední otázka dotazníku se týkala toho, co vnímají účastníci jako budoucí výzvu po absolvování vzdělávacího kurzu. Odpovědi byly různorodé, avšak daly by se z nich vyvodit čtyři skupiny podobných reakcí. Jedna z nejčastějších odpovědí bylo to, že chtějí být aktivními občany a prostřednictvím občanské angažovanosti přispět k rozvoji své obce. Další skupina účastníků by chtěla následovat své sny a zrealizovat událost, kterou si v rámci vzdělávacího semináře navrhli. V posledních dvou skupinách odpovědí, účastníci považují jako další budoucí výzvu stát se školitelem a předávat nabyté znalosti na lokální úrovni či trenérem vzdělávacích projektů.

Při zhodnocení všech částí dotazníků, byl projekt zhodnocen jako úspěšný. Organizační tým diskutoval i případné doporučení ze strany účastníků jako je internetové připojení či otázka volného času. Každé doporučení může být přínosné pro budoucí organizaci podobných seminářů. Přesné znění dotazníků je k nahlédnutí v Příloze C. Jelikož byly metody neformálního vzdělávání vyhodnoceny jako úspěšné, je vhodné aplikovat dané metody i do jiných vzdělávacích projektů či školní výuky. Z tohoto důvodu dochází v nadcházející kapitole k diskusi o možné implementaci metod do učebních plánů oboru Rozvoje venkova.

DISKUSE

Výstupem diplomové práce jsou navržené metody neformálního vzdělávání. V této části předkládané práci proběhne k diskusi o možné aplikaci navržených metod do učebních plánů v oboru Rozvoje venkova na Mendelově univerzitě v Brně. Tato aplikace metod by mohla zvýšit zájem studentů o participaci na rozvoji své obce a uplatitelnost diplomové práce do praxe.

Dle Popisu oboru Rozvoje venkova (2007) je cílem tohoto magisterského oboru předat studentům ucelený pohled v oblasti venkovského osídlení a venkovské krajiny. Absolventi mohou nalézt uplatnění ve státní správě a samosprávě, kde je vykonávána činnost související s venkovským prostorem.

Po navržení neformálních metod vzdělávání, autorka dochází ke dvěma závěrům, jak aplikovat dané metody do praxe. První možnou variantou je použít vybrané metody do učebních plánů jednotlivých profilových předmětů daného studijního oboru. Upravená metoda Živé knihovny může být využita v předmětech jako je Obnova venkova či Regionální a místní samospráva. V rámci této aktivity mohou být pozváni kupříkladu starostové nebo i aktivní občané, kteří se stávají aktéry venkovského rozvoje. Studenti by tímto získali možnost osobně se setkat s aktérem místního rozvoje, vyslechli by si jeho příběh, mohou být inspirováni a možná i motivováni k učení dané látky. Metoda Můj postoj ke komunitě může být upravena tak, aby mohla být aplikovaná do předmětu Krajinná ekologie. Otázky k zamyšlení mohou být zacílené na zjištění postoje studenta k přírodě. Poté si může student stanovit vnitřní etický závazek, jak by se měl k přírodě chovat.

Dalším profilovým předmětem je Sociologie venkova. V rámci tohoto předmětu je možné aplikovat metodu Poznej potřeby své komunity. Jedním z cílů předmětu je předat studentům informace o sociologických metodách. Prostřednictvím navržené aktivity by studenti porozuměli základním výzkumným metodám menšího charakteru, vyzkoušeli by si jejich aplikaci v praxi, naučili by se vyhodnotit a interpretovat výsledky. Jedním z učebních plánů předmětu Sociologie venkova je téma týkající se vzdělání, kultury, náboženství, sdělovacích prostředků a venkova. V tomto případě by mohly být informace předány prostřednictvím navržené metody Míra kulturních aktivit ve vaší obci. Studenti porozumí, co je to kultura a témata jednotlivých stanovišť mohou být změněna v souvislosti se stanoveným cílem vyučovací hodiny. V případě modifikace témat

a úpravě otázek v jednotlivých aktivitách, mohou být metody použity i v dalších předmětech studijního oboru.

Jelikož byly metody navrženy jako celek, dochází autorka diplomové práce k dalšímu závěru, jak aplikovat dané metody do praxe. Autorka navrhuje zorganizovat pětidenní vzdělávací seminář pro studenty prvního ročníku oboru Rozvoje venkova před začátkem studia. V tomto případě by mohly být využity veškeré navržené metody vzdělávání. Je předpokladem, že ne všichni studenti prvního ročníků se budou znát z předchozích studií. Z tohoto důvodu je důležité, aby do semináře byly zahrnuté i takové aktivity, díky kterým se studenti navzájem seznámí a naučí se pracovat v novém týmu. Tato nabytá schopnost práce v novém týmu může studentům pomoci při práci na seminárních pracích a k jednodušší socializaci v třídním kolektivu.

Pokud by byly při vzdělávacím semináři použity veškeré navržené metody, může dojít k návrhu projektů ze strany studentů, které chtějí zrealizovat v jejich obci. V případě tvorby jejich týmových projektů by se studentům mohly poskytnout pravidelné konzultace v průběhu studia, které by jim pomohly v implementaci jejich nápadů do praxe. V průběhu dvou let magisterského studia by mohlo být dosaženo organizace jejich vlastních navržených událostí či projektů zaměřené na rozvoj venkovských oblastí. V dlouhodobém měřítku se mohou najít i finanční prostředky z různých fondů potřebné k realizaci studentských projektů. Tyto aktivity mohou motivovat studenty v samostatném hledání informací týkající se oboru studia a jejich iniciativa může prohlubovat zájem o studium.

Vyvstává otázka, jak by se daný pětidenní kurz mohl financovat. Popisovaný vzdělávací projekt Happy Community byl podpořen finančními prostředky z programu Erasmus+. Jedním z návrhů možného financování vzdělávacího kurzu pro první ročníky oboru Rozvoje venkova by mohl být také program Erasmus+. Aby bylo možné žádat o grant v tomto programu, musela by se zapojit další univerzita s obdobným oborem z jiné země, než je Česká republika. Jedním z řešení by byl výběr Slovenska. V tomto případě by projekty realizované studenty mohly mít i mezinárodní dopad.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo navrhnout nástroje transferu znalostí v oblasti rozvoje venkova a kultury. Pomocí odborné literatury bylo rešerší zjištěno, že jedním z důležitých aktérů rozvoje venkova jsou obyvatelé. Může se jednat o jednotlivce či obyvatele, kteří se seskupují do spolků či neformálních skupin. Mezi aktéry rozvoje venkova na lokální úrovni se řadí všichni, díky jejímž aktivitám se posilují komunitní vazby.

Obyvatelé obce se mohou sdružovat do nejrůznějších spolků, jako jsou kupříkladu dobrovolní hasiči, myslivci, zahrádkáři, sportovní kluby a mnohé další. Jednotlivé spolky sdružují nejen své členy, ale dávají možnost i dalším obyvatelům k participaci na jejich aktivitách. Mnoho spolků organizuje své plesy, turnaje, zábavné odpoledne pro děti a další akce otevřené pro veřejnost.

Prostřednictvím participace obyvatel na venkovských akcích dochází k aktivnímu způsobu trávení volného času, udržování sociálního kontaktu, posilování soudržnosti obce a zvýšení citového pouta k bydlišti. Místní společenské akce mohou být místem setkání nových a původních obyvatel, dochází tedy k navázání sociálních kontaktů a ke stabilitě komunity. Společenské a kulturní akce hrají důležitou roli v oblasti socializace. V současné době lidé migrují z měst do venkovských oblastí, což vede k potřebě navazování vztahů mezi původními obyvateli a nově přistěhovalými. Prostřednictvím účasti na kulturních akcích mohou nově přistěhovalí pochopit místní tradice a lépe se adaptovat na kulturu dané obce. Aby se obyvatelé mohli stát klíčovými aktéry rozvoje místní kultury ve venkovských oblastech, potřebují k tomu potřebné zázemí, jako je například klubovna, venkovní prostranství nebo kulturní dům.

V teoretické části diplomové práce byl autorkou zmapován stav webových portálů poskytující informace, jak zorganizovat kulturní a společenskou akci ve venkovském prostoru. Autorka si stanovila parametry, prostřednictvím kterých bylo zjištěno nedostatečné množství informací pro obyvatele pocházející z venkova.

V praktické části byly navrženy dva nástroje předávání znalostí. Jako první nástroj byly navrženy neformální metody vzdělávání. Jednotlivé metody byly popsány formou návodu pro školitele zahrnující informace, jako je cíl metody, časová dotace, potřebné materiály a pomůcky, ideální prostředí na konání aktivity a detailní její postup. Navržené neformální metody vzdělávání byly odzkoušeny v praxi na mezinárodním semináři Happy Community. Prostřednictvím dotazníkového šetření se poslední den vzdělávacího

semináře zjišťovalo, do jaké míry byly dané metody úspěšné. V diplomové práci byly jednotlivé dotazníky vyhodnoceny. Z pohledu autorky byly vzdělávací cíle naplněny. V závěru předkládané práce autorka diskutuje o tom, jaké aktivity by mohly být aplikovány do učebních plánů oboru Rozvoje venkova.

Jako reakci na zjištění stavu webových portálů v teoretické části, autorka diplomové práce navrhla strukturu a obsah dvoujazyčných verzí webových stránek nesoucí název Happy Community a Štastná komunita. Hlavní cíl portálu je šířit znalosti a informace z oblasti projektového řízení a plánování událostí. Struktura a obsah tohoto portálu je navržen neformálně. Tato forma prezentace by mohla motivovat občany České republiky k tomu, aby zorganizovali svoji vysněnou událost či implementovali projekt a stali se tak aktivními aktéry rozvoje venkova.

PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam literatury:

1. BARTONÍČKOVÁ, Klára. Občanský a společenskovední základ-přehled středoškolského učiva. Brno: Computer Press, 2009, s. 67–68. ISBN 978-80-251-2631-8.
2. BARTOWSKI, Jerzy a Eric M. USLANER, BADESCU, Gabriel, ed. *Social Capital and the Transition to Democracy: Social Capital and the Transition to Democracy*. In: 2004, p. 184–188. ISBN 0-415-25814-6.
3. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 130-132. ISBN 978-80-7400-111-6.
4. BRYDEN, J. M. *Towards sustainable rural regions in Europe: exploring inter-relationships between rural policies, farming, environment, demographics, regional economies and quality of life using system dynamics*. New York: Routledge, 2011, p. 26.–27p. ISBN 0415882257.
5. DIENSTBIEROVÁ ŠIMICOVÁ, Helena a Jan MARTÍNEK. *Kreativní komunitní plánování*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, 2010, s.4–8. ISBN 978-80-86902-82-1.
6. GUASTI, Petra a Barbora STAŠKOVÁ. *Organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Professional Publishing, 2007, s. 38. ISBN 978-80-86946-22-1.
7. GULOVÁ, Lenka. Sociální práce: pro pedagogické obory. Praha: Grada, 2011, s. 65. ISBN 802473379X.
8. HAVLÍČKOVÁ, Daniela a Kamila ŽÁRSKÁ. *Kompetence v neformálním vzdělávání*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, s. 6-8. ISBN 978-80-87449-18-9.
9. HRONÍK, František. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. Praha: Grada, 2007. Vedení lidí v praxi, s. 31. ISBN 978-80-247-1457-8.
10. MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. s. 146–147. ISBN 978-80-247-4198-7.
11. MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada, 2011, s. 25.–27. ISBN 978-80-247-4093-5.

12. MONDAK, Jeffery, J., Adam F. GEARING a Eric M. USLANER, BADESCU, Gabriel, ed. *Social Capital and the Transition to Democracy: Civic engagement in a post-communist state*. In: 2004, p. 140-143. ISBN 0-415-25814-6.
13. NEJDL, Pavel a Daniel ČERMÁK. *Participace a partnerství v místní veřejné správě*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007, s. 28. ISBN 978-80-7330-130-9.
14. OHANA, Yael., Nadine. LYAMOURI-BAJJA, Osama. ABUKATTA, Ditta. DOLEJŠIOVÁ, Aleksandra. VIDANOVIC a Nicolas. WILD. *Youth transforming conflict*. Strasbourg [France]: Council of Europe, 2012. T-kit, no. 12.
15. PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2016, s. 38. ISBN 978-80-247-5699-8.
16. PERLÍN, R. a kol. *Venkovy a venkované*. Praha: MMR, 2010. ISBN 978-80-87147-27-6. (tématický list č. 10)
17. PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2014. s. 114. ISBN 978-80-247-4748-4.
18. ROBERTS, Lesley a Derek R. HALL. *Rural tourism and recreation: principles to practice*. Wallingford: CABI, 2001, s. 160–161. ISBN 0-85199-540-3.
19. ROBINSON, Peter, Debra. WALE a Geoff. DICKSON. *Events management*. Cambridge, MA: CABI, c2010, p. 13. ISBN 978-1-84593-682-2.
20. SVOBODOVÁ, Hana. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP, 2011, s. 22. ISBN 978-80-904308-8-4.
21. ŠŤASTNÁ, Jaroslava. *Když se řekne komunitní práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, s. 10. ISBN 978-80-246-3356-5.
22. ŠTĚTINA, Jiří. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014, s. 121. ISBN 978-80-247-4578-7.
23. TAPIADOR, Francisco J. *Rural analysis and management: an earth science approach to rural science*. New York: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, c2008, p. 102 – p.103 ISBN 978-3-540-73342-3.
24. URBAN, Lukáš. *Sociologie trochu jinak*. Praha: Grada, 2008, s. 114-116. ISBN 978-80-247-2493-5.
25. VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 978-80-7509-187-1.

26. VESELÁ, Jana a Petra KANIOKOVÁ VESELÁ. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011, s. 124. ISBN 978-80-247-2792-9.
27. VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada, 2008, s. 21. ISBN 978-80-247-1770-8.
28. VYSKOT, Ilja. *Udržitelný rozvoj regionu: pracovní kolokvia*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, s. 16 -17. ISBN 978-80-7375-780-9.

Elektronické zdroje:

1. ARGOTE, L., INGRAM, P., *Knowledge transfer: A basis for Competitive Advantage in Firms „Organizational Behaviour and Human Decision Processes*. [on-line], 2000, [cit. 2017-01-15].
Dostupné na: <http://www.columbia.edu/~pi17/2893a.pdf>
2. BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Kateřina CHABIČOVSKÁ, Jan HOLEČEK a Iva GALVASOVÁ. *Rozvojové možnosti obcí* [online]. 2010 [cit. 2017-03-10].
Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf
3. *Dobrá praxe* [online]. 2017 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <https://www.dobrapraxe.cz/>
4. Event Promotion [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.event-promotion.cz>
5. GREGORINIOVÁ, Jindřiška a Věra SCHOLLAROVÁ. Sborník příspěvků z mezinárodní konference: VENKOV JE NÁŠ SVĚT: Místní kultura-stabilizační a stimulační faktor rozvoje českého venkova [online]. 2006, s. 330-339 [cit. 2017-01-25]. ISBN 80-213-1539-3 Dostupné z: http://soclab.pef.czu.cz/pdf/Sbornik_Venkov_neprodejne.pdf
6. HORIZONT 2020, Knowledge transfer, [on-line], 2013, [cit. 2017-02-01].
Dostupné na: <http://www.h2020.cz/cs/pravni-aspekty/transfer-znalosti/informace>
7. *Human Library* [online]. 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://humanlibrary.org/about-the-human-library/>
8. KENNEDY, Pagan. Who Made Speed Dating? In: *The New York Times magazine* [online]. 2013 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2013/09/29/magazine/who-made-speed-dating.html>

9. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje* [online]. [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelnego-rozvoje>
10. *Neziskovky* [online]. 2017 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/>
11. *OECD Regionální typologie* [online]. 2011, 3-5 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: https://www.oecd.org/gov/regional-policy/OECD_regional_typology_Nov2012.pdf
12. *Pedagogika volného času* [online]. PÁVKOVÁ, Jiřina. 2014, s. 11-12 [cit. 2017-02-02]. ISBN 978-80-7290-666-6. Dostupné z: http://www.vzdelavani-dvpp.eu/download/opory/final/25_pavkova.pdf
13. PERLÍN, Radim. Vymezení venkovských obcí v Česku. In: *Veřejná správa online* [online]. 2008 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>
14. SVOBODOVÁ, Hana a Antonín VĚŽNÍK. *Úvod do geografie venkova* [online]. 2014 [cit. 2017-04-10]. s. 31. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/skripta/geografie-venkova-skripta.pdf
15. *Take part: The national framework for active learning for active citizenship* [online]. In: 2006, s. 12-13 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: http://takepartresearchcluster.blogs.lincoln.ac.uk/files/2013/07/The_Take_Part_framework2006.pdf
16. *Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů* [online]. 2005 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/06/Umluva-o-ochrane-a-podpore-rozmanitosti-kulturnich-projevu.pdf>
17. *Venkovský rozvoj v Evropské unii, statistické a ekonomické informace, Report 2013* [online]., 11-16 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf
18. *The World Café: Part One* [online]. In: SCHIEFFER, Alexander, David ISAACS a Bo GYLLENPALM. 2004, s. 2-4 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z:

http://www.sswm.info/sites/default/files/reference_attachments/SCHIEFFER%20et%20al.%202004%20The%20World%20Cafe%20Part%20One.pdf

19. *Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)* [online]. [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Fotografie jednotlivých neformálních metod vzdělávání v projektu Happy Community

Příloha B: Vytvořené scénáře k aktivitě Divadlo utlačovaných

Příloha C: Struktura dotazníků pro účastníky vzdělávacího kurzu Happy Community